

UNIVERSITAT
ROVIRA i VIRGILI

GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL

TREBALL DE FI DE GRAU

**La transmissió i avaluació dels valors a les aules
d'educació infantil**

Autora: Ada Iniesta Garcia

ada.iniesta@urv.estudiants.cat

Tutora: Montserrat Fortuny

montserrat.fortuny@urv.cat

El Vendrell, 31 de maig de 2024

Agraïments

Aquest treball de final de grau no hagués estat possible sense l'empenta de la meva tutora, així que crec necessari que el primer agraïment vagi dirigit a ella. Moltes gràcies, Montse, per saber-me llegir des del primer moment.

A les docents que han decidit participar en aquesta investigació, i a totes aquelles que tot i no participar en la investigació m'han fet suport en tot el procés.

De la mateixa manera li agraeixo a la meva mare, per ser-hi incondicionalment, i a la resta de casa meva.

I finalment, a tu, que ja saps qui ets, per motivar-me dia a dia i no deixar que em rendeixi mai.

Molt agraïda a tots vosaltres, aquest resultat no hagués estat possible sense el vostre suport.

RESUM

Aquest treball sorgeix de la coneguda importància que tenen els valors en l'educació, i sobretot, en l'educació infantil. Es parteix de l'objectiu de conèixer quins valors s'estan transmeten ara mateix a les aules dels més petits (3-6 anys) i com aquests s'estan avaluant.

Es basa, doncs, en una metodologia positivista que té una part d'investigació teòrica i una part d'observació a les aules, juntament amb un qüestionari que es passarà als docents observats. En aquest treball es pot comprovar la gran importància dels valors en l'educació, que es recull en la normativa vigent, però també en la teoria de diferents experts que reconeixen els valors com quelcom important a treballar a l'aula.

La investigació es conclou reconeixent la dificultat que tenen els docents a les aules per transmetre i avaluar els valors, tenint en compte la ràtio alumne-docent, però també reconeixent la bona tasca docent que s'està duent a terme. De la mateixa manera que es reconeix que l'avaluació en aquest camp encara té un gran camí a recórrer per arribar a ser una tasca idònia.

Paraules clau: *Educació infantil, educació en valors, avaluació, transmissió.*

RESUMEN

Este trabajo surge de la conocida importancia que tienen los valores en la educación, i sobre todo, en la educación infantil. Se parte del objetivo de conocer qué valores se están transmitiendo ahora mismo en las aulas de los más pequeños (3-6 años) y como estos se están evaluando.

Se basa, entonces, en una metodología positivista que tiene una parte de investigación teórica y una parte de observación en las aulas, juntamente con un cuestionario que se pasara a los docentes observados. En este trabajo se puede comprobar la gran importancia de los valores en la educación, que se recoge en la normativa vigente, pero también en la teoría de diferentes expertos que reconocen los valores como algo importante a trabajar en el aula.

La investigación se concluye reconociendo la dificultad que tienen los docentes en las aulas para transmitir y evaluar los valores, teniendo en cuenta la ratio alumnos-docente,

pero también reconociendo la buena labor que se está llevando a cabo. De la misma forma que se reconoce que la evaluación en este campo aún tiene un gran camino a recorrer para llegar a ser una tarea idónea.

Palabras clave: *Educación infantil, educación en valores, evaluación, transmisión de valores.*

ABSTRACT

This work arises from the well-known importance of values in education, and above all, in early childhood education. The starting point is to know what values are being transmitted right now in the classrooms of the youngest children (3-6 years old) and how these are being evaluated.

It is based, then, on a positivist methodology that has a theoretical research part and an observation part in the classrooms, together with a questionnaire that will be passed to the observed teachers. In this work you can see the great importance of values in education, which is reflected in current regulations, but also in the theory of different experts who recognize values as something important to work on in the classroom.

The research is concluded by recognizing the difficulty that teachers have in the classrooms to transmit and evaluate values, considering the student-teacher ratio, but also recognizing the good work that is being carried out. In the same way, it is recognized that evaluation in this field still has a long way to go to become an ideal task.

Key words: *Early childhood education, education in values, evaluation, transmission of values.*

Índex

Introducció.....	7
Marc teòric	8
Normativa de l'Educació Infantil.....	8
Els valors	12
Avaluació dels valors.....	15
Educació en valors	22
Marc metodològic.....	25
Pregunta d'investigació.....	27
Objectius de la investigació	27
Disseny de la recerca	27
Metodologia	28
Context de la mostra.....	29
Instruments de recollida de dades	30
Resultats	31
Taula d'observació	31
Qüestionari als docents observats	39
Conclusions.....	43
Referències	47
Annex 1 Qüestionari	49
Annex 2 Taula d'observació	51
Annex 3 Respostes dels qüestionaris.....	55
Docent 1.....	55
Docent 2.....	57
Docent 3.....	59

Docent 4.....	61
Docent 5.....	63
Docent 6.....	65
Docent 7.....	67
Docent 8.....	69
Docent 9.....	71
Docent 10.....	73
Docent 11.....	75
Docent 12.....	77
Docent 13.....	79
Docent 14.....	81
Docent 15.....	82

Índex de taules i figures

Taula 1	11
Taula 2	14
Figura 1	16
Taula 3	17
Taula 4	19
Taula 5	25
Taula 6	27
Taula 7	28

Taula 8		31
Taula 9		32
Taula 10		32
Taula 11		33
Taula 12		34
Taula 13		35
Taula 14		35
Taula 15		37
Figura 2		40
Figura 3		42

Introducció

L'educació en valors és un tema que, tot i ser força recent, ha portat molta investigació, sobretot pel que fa a la transmissió i la importància de les metodologies. Però resulta encara complicat reconèixer alhora la importància de l'avaluació d'aquests valors que es transmeten i, de fet, si ens fixem en edats tan primerenques com tenim a l'Educació Infantil, és certament complicat entendre quin procés seguir.

Aquest treball sorgeix, doncs, del meu interès personal per l'educació en valors, vaig partir de l'educació en valors a partir de la literatura infantil, però a l'adonar-me de les grans complicacions que hi ha respecte l'avaluació en aquest àmbit vaig veure que seria interessant seguir aquest camí.

L'educació en valors és sempre present, encara que sigui de manera implícita. Els docents, amb la seva manera de fer i de tractar els alumnes, esdevenen un model que aquests infants seguiran en un futur. Em sembla molt interessant comprovar si els docents en són conscients i si, sent-ho tenen actituds dignes de ser model, o si en canvi les seves actuacions porten als infants a mals hàbits.

Tenint això en compte, l'objectiu principal d'aquesta investigació és:

- Comprovar quins valors transmeten els educadors de les aules d'infantil i com aquests valors són avaluats

Per tal de fer-lo un objectiu més accessible s'ha dividit en objectius específics que seran aprofundits de manera més còmoda:

- Comprovar el coneixement que tenen els docents sobre l'educació en valors.
- Observar quins valors es transmeten a les aules d'educació infantil.
- Recollir la reacció i l'actitud de l'alumnat davant de situacions d'aprenentatge quotidianes.
- Comprendre les estratègies d'avaluació utilitzades pel que fa als valors.

Per tal d'assolir aquests objectius s'ha dissenyat una taula d'observació mitjançant la qual veurem quins valors s'estan transmeten a les aules, però també podrem comprovar la resposta que tenen els infants respecte aquests valors. Després de les observacions es

passarà a tots els docents observats un qüestionari que ens ajudarà a resoldre els dubtes sobre l'avaluació dels valors.

Així doncs, a continuació podreu trobar una aproximació teòrica a l'educació en valors, la seva normativa i les orientacions que s'ofereixen des del Departament d'Educació per tal d'avaluar en el segon cicle d'educació infantil. Seguidament hi ha l'explicació de la metodologia, la pregunta d'investigació i els objectius ja mencionats anteriorment.

Més endavant estan explicats els instruments de recollida de dades relacionats amb els objectius que persegueixen, els resultats aconseguits amb aquestes recollides de dades i les conclusions a les quals s'arriba a partir dels resultats.

Finalment, hi ha recollida la bibliografia utilitzada en el marc teòric i els annexos, en els quals hi apareixen els dos instruments ja mencionats, i les respostes de les docents als qüestionaris.

Marc teòric

Normativa de l'Educació Infantil

Educar en valors és una tasca de gran importància quan ens referim a edats tan primerenques com educació infantil. L'educació en valors hauria de seguir aquests objectius (segons Chillón, 1996):

1. Conceptualitzar aspectes bàsics de l'educació moral: no pretenem que aprenguin la definició sinó que sàpiguen què són aquests valors i que els puguin utilitzar en la seva vida quotidiana.
2. Desenvolupar la capacitat de raonament moral: cal que els infants puguin pensar críticament per tal de resoldre conflictes en els quals estan lligats els valors, per exemple, si una situació és o no justa.
3. Establir coherència entre judici i acció moral: no servirà de res educar en valors teòricament si en el moment de l'acció, quan s'hi troben, no saben com actuar.

Així doncs, la idea principal és que els infants puguin tenir un pensament crític amb el qual actuar en situacions de desacord, respecte a això el Decret 21/2023 inclou, dins del tercer eix, una competència específica que "se centra en una actitud crítica i creativa per identificar reptes i proposar possibles solucions" (p.30).

Però, com diu Bruña (2017) “Hablar de valores de forma abstracta o genérica es, por tanto, tan insubstancial como arriesgado” (p.57), si fem una ullada als documents oficials de l'Estat respecte l'ordenació de l'Educació Infantil ens trobem el Real Decreto 95/2022, de 1 de febrero, por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Infantil, que fa referència a l'educació en valors des de l'article 4, que diu:

La finalidad de la Educación Infantil es contribuir al desarrollo integral y armónico del alumnado en todas sus dimensiones: física, emocional, sexual, afectiva, social, cognitiva y artística, potenciando la autonomía personal y la creación progresiva de una imagen positiva y equilibrada de sí mismos, así como a la educación en valores cívicos para la convivencia. (p. 5)

En aquest moment ja s'entén que els valors pels quals educarem aniran entorn la convivència i l'estar en societat, més endavant, a l'article 6, el tercer principi pedagògic també en fa menció, a últim moment dient que:

En los dos ciclos de esta etapa, se atenderá progresivamente el desarrollo afectivo, a la gestión emocional, al movimiento y los hábitos de control corporal, a las manifestaciones de la comunicación y del lenguaje, y a las pautas elementales de convivencia y relación social, así como el descubrimiento del entorno, de los seres vivos que en él conviven y de las características físicas y sociales del medio en el que viven. También se incluirá la educación en valores. (p. 5)

Així doncs, en l'inici del Real Decreto (95/2022), no s'especifica els valors específics que els docents han d'inculcar als infants. No es fins el primer annex del mateix decret, en el qual s'especifiquen les competències, que es parla de la competència ciutadana i els valors que s'espera dels infants al sortir de l'etapa infantil. Aquesta competència diu el següent:

Con el objetivo de sentar las bases para el ejercicio de una ciudadanía democrática, se ofrecen, en esta etapa, modelos positivos que favorezcan el aprendizaje de actitudes basadas en los valores de respeto, equidad, igualdad, inclusión y convivencia, y que ofrezcan las pautas para la resolución pacífica y dialogada de los conflictos. [...], se fomenta un compromiso activo con los valores

y las prácticas de la sostenibilidad y del cuidado y protección de los animales. [...]. Además, se sientan las condiciones necesarias para crear comportamientos respetuosos con ellos mismos, con los demás y con el medio, que prevengan conductas discriminatorias de cualquier tipo. (p. 12)

En el pla autonòmic i des de l'entrada en vigor del Decret 21/2023, s'espera dels infants els següents valors que es recullen a l'eix 4 es dedica una competència específica sencera que diu: "Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans" (p. 35).

Dins d'aquesta competència específica hi trobem els sabers de primer i segon cicle, alguns del segon cicle són (p. 36):

- Identificació i rebutjament d'estereotips de gènere en el joc i en l'entorn proper amb l'ajuda de l'adult.
- Incorporació d'habilitats socials i pautes bàsiques de convivència, que incloguin el respecte a la igualtat de gènere.
- Sensibilitat i percepció de les necessitats i els desitjos dels altres amb una progressiva actitud d'ajuda i col·laboració.
- Desenvolupament d'actituds d'empatia respecte als altres i envers la diversitat.
- Iniciació a la comprensió i la valoració de la diferència i la diversitat per a l'enriquiment col·lectiu i del grup.

En aquest mateix Decret, a l'article 3, el punt dos diu: "Aquesta pràctica educativa s'ha de regir pels principis pedagògics següents:" (p. 5)

- a) Unes experiències d'aprenentatge globalitzades, significatives i funcionals, fonamentades en els interessos i necessitats dels infants, que fomentin, amb l'acompanyament educatiu, la presa de decisions i la capacitat d'aprendre per si mateixos, tot respectant diferents ritmes evolutius. Aquestes experiències s'han de basar en el joc, l'experimentació i el moviment, i en contextos d'aprenentatges col·laboratius i emocionalment positius. S'han de dur a terme en un clima de respecte, tolerància, i participació per potenciar l'autoestima de l'infant, els

valors i unes relacions socials basades en la igualtat, l'equitat i el respecte a la diversitat. (p.5)

En l'article quatre (p. 5-6), el punt "h" diu: "Desenvolupar actituds que fomentin la igualtat entre tots els gèneres, la salut, la cura, el consum responsable, els hàbits sostenibles i el respecte i la valoració de la diversitat.

D'aquesta manera, en aquests primers articles del Decret que ordena els ensenyaments de l'educació infantil queden clars quins són els valors que s'han de transmetre a les aules i, per tant, també han de ser presents a la literatura que forma part de la vida dels infants.

Així doncs, i com era d'esperar, tant en el Decret 21/2023 com en el Real decret 95/2022, els valors que s'espera dels infants no són molt distants. Es mencionen valors de convivència tant amb les persones que ens envolten com amb el medi ambient, alhora que en els dos decrets es parla del respecte pels Drets Humans i d'educar en evitar cap tipus de discriminació.

Podem concloure, doncs que ambdós decrets es mouen en el mateix ventall de valors i que s'espera que els infants siguin capaços de formar part d'una societat democràtica, canviant i respectuosa amb el medi ambient.

Taula 1

Taula comparativa dels valors reconeguts en la normativa

Taula comparativa dels valors reconeguts en la normativa		
	Real Decret 95/2022	Decret 21/2023
Respecte	Sí	Sí
Tolerància	Sí	Sí
Participació	No	Sí
Igualtat	Sí	Sí
Equitat	Sí	Sí

Empatia	No	Sí
Inclusió	Sí	No
Convivència	Sí	No
Col·laboració	No	Sí

En aquesta taula es recullen els valors que es reconeixen en la normativa estatal i en l'autonòmica, hi ha certs valors, com la inclusió, que en el Real Decreto 95/2022 estan recollits com a valors, però que en el Decret es tracten de diferent manera. És a dir, no vol dir que en el Decret 21/2023 no es parli de la inclusió sinó que no es tracta com un valor, es tracta com una fita a aconseguir, un objectiu general de l'educació. D'altres, com la convivència, es recullen en altres valors com en la tolerància.

Els valors

Tot i que no s'ha arribat a un acord per crear una definició de què és i què no és un valor, podem dir que, en termes generals, els valors són qualitats o virtuts que les persones anem desenvolupant amb el pas del temps i que ens guien a actuar d'una manera positiva i justa.

Els valors tenen una connotació positiva ja que també podem parlar d'antivalors, aquells amb connotació negativa i que formen l'oposat del valor en concret.

Martínez Gómez (2010) parafrasejant Max Scheler, que defineix els valors com:

[...] aquellas cualidades gracias a las cuales las cosas se convierten en bienes. Así, por ejemplo, una máquina es un bien, y el valor es su utilidad; una pintura es un bien causado por el valor de la belleza, de la misma manera que una ley es un bien gracias al valor de la justicia. De esta forma, los bienes son hechos, mientras que los valores son esencias (p. 3).

Mentre que Ortega i Mínguez (2001) diuen que

Para nosotros, el valor es un modelo ideal de realización personal que intentamos, a lo largo de nuestra vida, plasmar en nuestra conducta, sin llegar a agotar nunca la realización del valor. El valor es como una creencia básica a través

de la cual interpretamos el mundo, damos significado a los acontecimientos y a nuestra propia existencia. (p. 21)

Amb aquestes dues definicions comprovem com no hi ha un consens sobre la definició dels valors, encara que si mantenim una conversa amb qualsevol persona tothom sap, de manera aproximada, què són.

Des del meu punt de vista, els valors són el resultat dels nostres comportaments i actituds vers les situacions quotidianes de la vida, és a dir, un conjunt d'adjectius que et descriuen com a persona que finalment arriben a denominar-se d'una manera concreta. Per exemple, una persona que cuida als seus amics, que els respecta i que fa el possible per tal que aquestes persones estiguin bé, és una persona que practica i coneix el valor de l'amistat.

De fet, entorn de la definició de valors hi ha diferents teories, com el subjectivisme axiològic que parteix de la idea que:

Es el sujeto quien otorga valor a las cosas. Éste no puede ser ajeno a las valoraciones y su existencia solo es posible en las distintas reacciones que en él se produzcan, es decir, las cosas no son valiosas en sí mismas; es el ser humano quien crea valor su valoración. (Seijo, 2009, p. 154).

En aquest sentit entenem que sense la opinió del subjecte no existeix cap tipus de valor, però en contrapartida existeix la teoria del objectivisme axiològic, que diu que “es el hombre quien descubre el valor de las cosas” (Seijo, 2009, p. 155), és a dir, que el valor és inherent a l'objecte, no a l'home.

D'aquesta teoria en surten dues vessants, l'escola fenomenològica i la perspectiva realista. Segons Seijo (2009), la primera d'aquestes dues vessants parteix de la base que els objectes per ells mateixos tenen valor, independentment de les persones que tindran el paper de captar aquest valor, i del mateix objecte. Així doncs, segons l'escola fenomenològica els valors “van a tener valor por sí mismos al margen de cualquier realidad física o psíquica” (Seijo, 2009, p. 155).

Pel que fa a la perspectiva realista, doncs, Seijo (2009) diu:

Desde el realismo se defiende el valor como una realidad. Se consideran los valores como reales e identificados con el ser. El valor sólo existe en lo real.

Partiendo de que todo lo real es valioso se puede afirmar que todo vale, aunque no todo tiene el mismo valor. Los entes con valor se concebirán desde este enfoque como bienes. (p. 156)

És també Seijo (2009), qui ens proporciona les característiques fonamentals dels valors, sent aquestes la polaritat, la gradació, la infinitud, la categorització, la jerarquia i el dinamisme. Pel que fa a la polaritat, doncs, tornem a la idea de valors i anti-valors que mencionàvem anteriorment. Els valors són buscats pels beneficis que aquests aporten mentre que els anti-valors són rebutjats per la seva connotació negativa.

En referència a la gradació, Seijo (2009) diu que fa referència a “la intensidad o fuerza que posee un valor o antivalor. No todos los valores o antivalores van a valer lo mismo” (p. 157). Finalment, trobem la infinitud, recordant que els valors no s’arriben a assolir mai del tot.

Pel que fa a la categorització, tot i que hi ha diferents teories, la que més s’adiu al context d’aquesta investigació és la categorització de valors segons Gevilla, basada en el seu Model Axiològic d’Educació Integral.

Taula 2

Categorització dels valors segons Gevilla

Dimensiones de la persona	Categorías de valor	Valores $\leftrightarrow$ Antivalores
Cuerpo	Calores corporales	Salud, bienestar, disfrute, dinamismo $\leftrightarrow$ desnutrición, sufrimiento
Razón	Valores intelectuales	Razón, reflexión, lógica $\leftrightarrow$ analfabetismo, ignorancia
Afecto	Valores afectivos	Comprensión, cariño, empatía $\leftrightarrow$ incomprensión, odio, miedo
Singularidad	Valores individuales/liberadores	Individualidad, libertad, independencia $\leftrightarrow$ alineación, homogeneidad, esclavitud, dependencia
	Valores estéticos	Belleza, arte, música $\leftrightarrow$ fealdad, desagradable

	Valores morales	Bondad, justicia, tolerancia ↔ injusticia, maldad, intolerancia
Apertura	Valores sociales	Honradez, generosidad ↔ egoísmo, guerra
	Valores instrumentales económicos	Casa, coche, tecnologías ↔ consumismo, pobreza
	Valores religiosos	Dios, oración, fe ↔ ateísmo, increencia

Nota. Adaptat de “Los valores desde las principales teorías axiológicas: cualidades apriorísticas e independientes de las cosas y los actos humanos”, per Seijo, 2009.

Aquests valors formen íntegrament el sí de la persona, les tres primeres dimensions en fan un ésser humà amb intel·ligència emocional, la següent el fan singular i lliure i, la última el fa obert i relacional (Seijo, 2009). Per tant, totes aquestes dimensions fan una persona integral, que és una part important de la tasca docent, educar els infants de manera global, integral.

Així doncs, i en paraules de Gevilla (1998):

El vocablo *valor* se asemeja a un poliedro cuyas múltiples caras nos ofrecen diversas imágenes, todas ellas verdaderas desde sus respectivas visiones. El olvido de la perspectiva ocasionaría, muy posiblemente, discusiones y enfrentamientos entre varios sujetos que narran el contenido de lo que ven. Todos ellos hablan del mismo objeto, pero no todos dicen lo mismo de él. (p. 400)

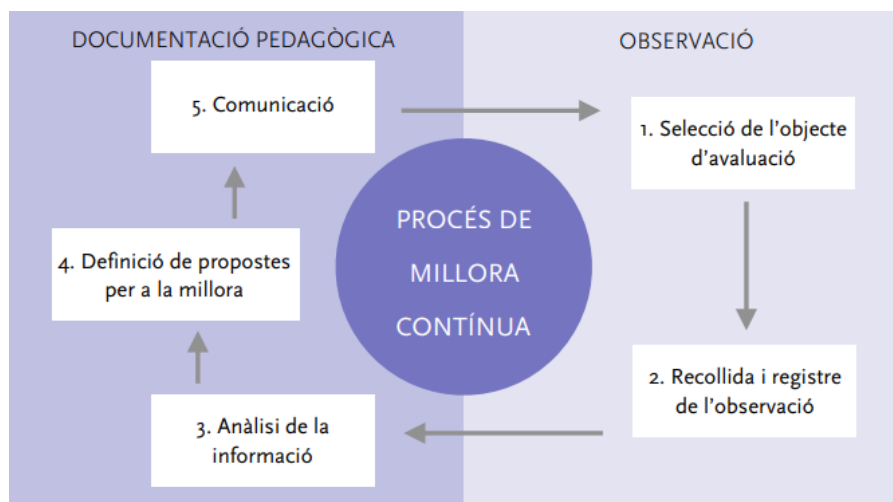
Avaluació dels valors

Pel que fa a l'avaluació d'aquests valors que apareixen en el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 ens centrarem en les orientacions que ofereix el Departament d'Educació (2020). En aquest document és veu clarament l'enfocament a seguir pel que fa a l'avaluació, tenint en compte que aquesta pràctica no se centra en jutjar l'infant sinó en ser capaços de millorar la tasca educativa.

Es presenta aquesta imatge en la qual s'explica el procediment a seguir per tal d'obtenir una millora continua en cinc passos.

Figura 1

Procés de millora contínua

Nota. Adaptat de *Procés de millora contínua*, de Departament d'Educació, 2020 (p. 10).
CC BY NC ND

Dels cinc passos, dos són d'observació mentre que els altres tres fan referència a la documentació pedagògica posterior a l'observació, és important la definició de propostes, ja que no son enfocades als infants que s'han avaluat sinó a la pràctica docent emprada per arribar a les observacions anteriors. La comunicació posterior es pot fer a través d'informes a les famílies, però també en les sessions de treball del cicle (Departament d'educació, 2020, p. 10).

En aquest document d'orientacions per a l'avaluació del segon cicle d'educació infantil es plantegen diferents aprenentatges valuosos i les diferents maneres d'observar-los. En el cas que ens ocupa donem importància als següents: **un infant que es comuniqui de formes diferents**, ja que en aquest aprenentatge s'inclou la comunicació que portarà els infants a comprendre els pensaments i idees dels altres, per tant fomentarà l'empatia i la convivència.

Un infant que es mostri actiu per descobrir i experimentar, sobretot pel que fa a les ments curioses i despertes, es pot comprovar si, entre d'altres accions, “expressa les seves idees i realitza hipòtesis sobre el comportament de materials o fenòmens i intenta verificar-les” (p. 35), donant pas al desenvolupament de la seva autoestima. De la mateixa manera que, relacionat amb l'empatia, la convivència i, encara, l'autoestima,

podem observar si “té en compte i accepta les aportacions d’altres companys amb relació a les seves pròpies observacions i/o manipulacions” (p. 38).

Un infant que mostri curiositat i interès, i avanci en el coneixement del món que l’envolta, tenint en compte que en el Decret 21/2023 és present la cura pel medi ambient, és important tenir en compte el respecte i la cura de l’entorn, que es poden observar en si “fa accions que contribueixen a la cura del medi ambient (reciclar, tancar aixetes...)” o “Creix en el respecte, compromís i cura de l’entorn” (p. 46-47). Referent a la convivència i a la inclusió ens podem fixar en si l’infant “mostra interès o accepta manifestacions culturals diferents a les del seu entorn proper” (p.48).

Un infant que progressi en el moviment i en el domini del cos, el domini i coneixement del cos pot portar a l’infant a una progressiva millora de la seva autoestima, segons el Departament d’educació (2020), ens podem fixar si “confia en si mateix i en les seves possibilitats d’acció i moviment” (p.51).

Un infant que avanci en autonomia i en autoestima, aquest és un dels aprenentatges valuosos que més ens interessin, ja que està completament enfocat a l’autoestima dels infants i com poder avaluar-la. Es busca que els infants tinguin una “imatge positiva de si mateixos, consciència afectivosexual, benestar emocional, autonomia en la presa de decisions, seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d’aprenentatge [...]”.

Taula 3

Un infant que avanci en autonomia i en autoestima

	Explicació	Observem si l’infant...
Imatge positiva de si mateix	La imatge que un infant té d’ell mateix es forma a partir de les opinions, idees, [...] que es fa sobre el propi jo. Tant l’entorn familiar com el tracte dels altres hi tenen un pes decisiu.	Va construint una imatge positiva d’ell mateix.
		Va augmentant la confiança en les seves possibilitats.
		Va reconeixent les seves habilitats i fortaleces.
Consciència afectivosexual	Al llarg de l’educació infantil l’infant ha de realitzar dos processos que el portaran a avançar en la seva consciència afectivosexual: la vinculació afectiva amb els familiars i adults de	Evoluciona en la seva identificació sexual i de gènere.
		Viu de forma positiva, sense estereotips, la diversitat que hi ha a l’escola

	confiança, i l'establiment de la identitat sexual i de gènere.	S'adreça a totes les persones amb el mateix respecte i s'hi relaciona sense prejudicis.
Benestar emocional	L'escola és un espai de vida on les emocions prenen una importància especial com a eix vertebrador de cada un dels aprenentatges valuosos que s'hi produeixen. Els infants han d'anar avançant progressivament en la identificació, gestió i comprensió de les emocions.	Avança en la resolució positiva de conflictes quotidians gestionant els impulsos i les emocions.
		Comença a prendre consciència de les pròpies emocions i les expressa a través de diferents llenguatges (corporal, verbal, plàstic, musical, etc.).
		Va identificant cada cop millor les emocions pròpies, les dels altres, les dels protagonistes dels contes...
		Progressa en l'habilitat per explicar i compartir una situació viscuda en la qual ha sentit una emoció concreta.
Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge	Cal incentivar i encoratjar l'infant a prendre decisions sobre les coses que l'afecten (si vol descansar, si vol més o menys menjar, si s'estima més utilitzar un material o un altre...), per facilitar-li el camí cap a l'autèntica autonomia.	Passa de la imitació al criteri propi per anar prenent decisions sobre situacions que l'afecten.
		Expressa, cada vegada més amb naturalitat i seguretat, el que pensa davant dels companys i els adults.
		Relaciona les informacions que rep amb la realitat que l'envolta.
		Identifica i satisfà necessitats que tenen a veure amb el seu propi benestar i cura personal.
		S'adona cada cop més que les accions tenen conseqüències.

Nota. Adaptat de "Orientacions per a l'avaluació. Educació infantil, segon cicle", per Departament d'Educació, 2020.

És en aquest aprenentatge en el qual s'inclouen les rutines i els hàbits, ja que proporciona en els infants la seguretat i confiança en ells mateixos, de la mateixa manera que s'inclou l'autonomia en les situacions de risc, ja que a mesura que van creixent es troben en situacions més perilloses que han de solucionar per ells mateixos (Departament d'educació, 2020, pp. 60-71).

Un infant que creixi en els afectes i en les relacions, com en l'aprenentatge valuós anterior, aquest és especialment important perquè es relaciona directament amb la convivència i la tolerància, igual que en l'educació inclusiva. Com veiem en el Departament d'educació (2020):

Educar en els afectes és ajudar els infants a fer-se conscients de les seves sensacions i les seves emocions; a establir vincles afectius positius amb companys

i adults, i a reconèixer de quina manera els sentiments i les emocions els poden afectar (p. 72)

Taula 4

Un infant que creixi en els afectes i en les relacions

	Explicació	Observem si l'infant...
Aprenent a conviure	L'escola és un espai en el qual els infants aprenen a relacionar-se amb altres infants, però també amb adults que no són del seu àmbit familiar. Les relacions que anirà teixint al llarg de tota l'escolaritat seran de vital importància per al seu desenvolupament com a persona; aquestes relacions poden influir en la imatge de si mateix i la manera de veure el món.	Va adquirint pautes de relació social.
		Estableix cada cop més vincles amb infants i adults.
		Va progressant en el reconeixement i l'acceptació de la diversitat dels altres infants.
		Gaudeix de les relacions amb iguals i adults.
		Va avançant en la capacitat de viure amb tranquil·litat la separació de la família.
Conviure amb els companys més propers	La relació amb els seus iguals té una importància cabdal en el procés de desenvolupament integral de l'infant. Pertànyer a un grup, ser acceptat i valorat pels altres és una necessitat de tots els humans i en la primera infància és bàsic.	Desenvolupa el sentiment de pertinença identificant-se i reconeixent-se com a part d'un grup.
		Evoluciona en els vincles de confiança i estimació que l'uneixen als altres infants i adults.
		Interacciona cada cop amb més companys i enriqueix el tipus de relacions que estableix amb ells.
	Al llarg de l'educació infantil, l'infant ha d'anar avançant en la	Incorpora noves estratègies per solucionar els conflictes.

Conviure naturalment amb els conflictes	gestió de les seves emocions i en les seves estratègies de gestió positiva dels conflictes i adquirir, cada cop més, pautes per identificar, conciliar i negociar.	En el cas que provoqui un conflicte, progressa en l'argumentació de les raons que l'han portat a tenir aquesta actitud.
		Va trobant estratègies i fórmules per evitar conflictes.

Nota. Adaptat de "Orientacions per a l'avaluació. Educació infantil, segon cicle", per Departament d'Educació, 2020.

És en aquest cas quan podem observar els infants en situacions quotidianes a l'aula o a l'exterior, comprovant com es desenvolupen en la gestió dels conflictes i de les diferències i com reacciona a aquestes (Departament d'educació, 2020, pp. 72-76).

És important tenir en compte les següents paraules del Departament d'educació (2020), "Durant molt de temps s'ha considerat que l'avaluació tenia per funció mesurar els aprenentatges; actualment l'avaluació està al servei de l'aprenentatge per millorar-lo" (p. 81).

En aquesta línia, i representant la imatge 1 podem reflexionar amb Zabalza (2017) quan diu:

Evaluar es la *conditio sine qua non* para que los procesos educativos que hayamos puesto en marcha puedan mejorar. Precisamos saber cómo han ido las cosas, cuáles de las ganancias previstas hemos conseguido y cuáles no. Necesitamos saber si la forma de trabajar o los temas propuestos o las dinámicas generadas han beneficiado por igual a todos los niños y niñas con los que trabajamos. [...] Sólo la práctica reflexionada, revisada, evaluada, da conocimiento. La experiencia sin más, sólo da tablas y dominio de procedimientos. (p. 10)

Cal, doncs, tenir en compte que l'avaluació sempre serà un acte que ha de ser útil per l'equip docent i que mai ha de ser una eina que proporcioni un judici cap als alumnes, ja que sigui quin sigui el resultat que s'obtingui, serà sempre de la tasca docent.

Tenint en compte tot això, es possible plantejar-se quins tipus d'observació tenim a la nostra disposició per tal d'arribar a una avaluació vàlida, ja que només amb l'observació anecdòtica no en tindriem prou.

En todos estos casos, intentamos observar a los alumnos desde una mirada externa que esta inmersa en el grupo (observación participante) y, al tiempo, como observadores que están incluidos en la descripción (autoobservación). (Bolívar, 1998, p.114).

És també Bolívar (1998), qui, en un quadre ens planteja dos tipus d'instruments que tenen possible utilització a les aules d'educació infantil, com poden ser l'observació sistemàtica i l'anàlisi de les produccions dels alumnes.

Segons Woods (1987) citat per Bolívar (1998), l'observació sistemàtica "no requiere que el sujeto observado tanga que cooperar o contestar; no es consciente de que se le esté observando y, por tanto, en principio no modifica el fenómeno analizado" (p.116), és per això que en la causa que ens ocupa tindrem en compte, únicament, l'observació sistemàtica, ja que, a vegades, demanar als infants d'infantil que ens expliquin situacions referents a un valor en concret és complicat. Tot i això, les dues observacions serien útils per l'avaluació.

Així doncs, seguint amb Bolívar (1998) els tipus d'observació que tenim a la nostra disposició són:

- El registre anecdòtic: registre de situacions d'aula que es considerin crítics perquè demostrin una actitud concreta en l'alumne. Ha de constar el context, el docent, l'alumne protagonista i la situació concreta. Es tracta d'un registre objectiu que es du a terme durant tot el curs.
- Les escales d'observació, llistes de control, pautes d'observació: en aquest tipus d'observació és en la que ens basem a l'hora de preparar situacions d'aprenentatge a les aules, tenen criteris i indicadors d'avaluació i es poden fer amb escala d'assoliment o amb respostes de sí/no. Les pautes d'observació marquen allò en què se centrarà l'observació, serveixen principalment per delimitar allò que s'observa.
- L'observador extern: són aquelles observacions fetes per una persona externa a la situació d'aula, pot ser un company, famílies o inclús un investigador. (pp. 118-125)

Educació en valors

L'educació en valors es planteja, actualment, en un marc d'escola inclusiva en el qual el docent pren gran importància, com diuen Santamaria i Corbí (2020)

una verdadera educación en valores, dentro de la escuela en general, y de la escuela inclusiva en particular, debe intentar que la persona aprenda a ser, aprenda a convivir y aprenda a participar [...] (p. 319)

Tenint en compte, doncs, que l'escola és una institució cada vegada més plural hem de ser conscients que els valors que es transmeten a les aules han de girar entorn al respecte, el diàleg, la cooperació i la igualtat, ja que és la única manera de poder crear una convivència saludable tant a les aules com en societat.

Així doncs, i tenint en compte l'informe de Delors (1996), sobre els quatre pilars de l'educació, *aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a viure junts i aprendre a ser*, ens referirem sobretot als últims dos pilars. *Aprendre a viure junts* es basa en la idea d'ensenyar en la no-violència, a través de crear relacions entre diferents persones, segons Delors (1996) "si la relación se establece en un contexto de igualdad y se formulan objetivos y proyectos comunes, los prejuicios y la hostilidad subyacente pueden dar lugar a una cooperación más serena e, incluso, a la amistad" (p. 96).

Pel que fa al pilar *Aprendre a ser*, segons Delors (1996):

para que florezca mejor la propia personalidad y se esté en condiciones de obrar con creciente capacidad de autonomía, de juicio y de responsabilidad personal. Con tal fin, no menos preciar en la educación ninguna de las posibilidades de cada individuo: memoria, razonamiento, sentido estético, capacidades físicas, aptitudes para comunicar... (p. 99)

L'educació en valors pren una gran importància en la formació de l'alumnat, tan per aprendre a viure en societat com per aprendre a ser, com bé hem vist. És cert, però, que els valors que es transmeten a les aules no poden ser absoluts, per il·lustrar aquest fet cal que entrem en les dues vessants que hem vist en aquest tipus d'educació, la vessant tradicional i la vessant innovadora.

La primera, la tradicional, es basa, segons Parra Ortiz (2003) en les teories conductistes, d'aprenentatge social i en la teoria de la comunicació (p. 79). Aquesta vessant expressa l'existència d'uns valors absoluts que s'accepten socialment i que s'ensenyen a través de diferents metodologies com la instrucció, els reforçadors positius o negatius, l'aprenentatge a través de la imitació de models i la comunicació persuasiva (Parra Ortiz, 2003, pp. 79-80).

D'aquesta vessant es important destacar les metodologies, encara que algunes d'elles, com la comunicació persuasiva, semblin fora de lloc pel que fa a la transmissió de valors, és cert que n'hi ha d'altres que crec important recalcar, com l'aprenentatge a través de la imitació de models o els reforçadors positius. En el cas d'educació infantil, en els reforçadors positius hi tenen cabuda, també, les rutines i hàbits que es creen en aquesta etapa.

Pel que fa la segona vessant, la innovadora, s'ha de tenir en compte que congrega diferents models que tenen en comú la mateixa "concepción constructivista del aprendizaje escolar y la intervención educativa [...]". Parte de la concepción de que no existent valores objetivos, universales y absolutos, sino que los valores son totalment relatives y, por consiguiente, una cuestión personal de cada uno." (Parra Ortiz, 2003, p. 81).

Aquests models són, segons Parra Ortiz (2003): l'enfocament de la clarificació de valors, de Rathes et all. (1967), el model de desenvolupament moral de L. Kohlberg (1996), el model d'aprenentatge actiu de R. Jones (1971), F. Newmann (1972), A. Ochoa i P. Johnson (1975), i finalment, l'enfocament d'anàlisi de valors de J. Fraenkel (1973), M.P. Hunt y L.E. Metcalf (1998).

Tots ells tenen en comú la no existència de valors absoluts i el fet que és la persona en qüestió, qui, a través de diferents intervencions educatives, decideix quins són els valors que més s'adiuen a la seva manera de veure la vida.

Son adients, doncs, per alumnes amb un nivell educatiu elevat, entre secundària i post-obligatoris, però que difícilment son aplicables a l'educació infantil. Coincideixo amb Quintana Cabanas (1998) en la seva reflexió sobre la clarificació de valors, dient que "una

educación en valores de tipo puramente “formal” es cosa que, en el fondo, no tiene posibilidad ni sentido” (citat per Parra Ortiz, 2003, p. 85).

Parra Ortiz (2003) cita Quintana Cabanas (1998) en la seva proposta metodològica que barreja les dues vessants anteriors i que té en compte els següents principis:

1. La objetividad y consistència intrínseca de los valores ideales.
2. La autoridad educativa del educador en la propuesta de los valores ideales.
3. La consideración de que la valoración es un acto complejo, que afecta a varios ámbitos de la personalidad y, por consiguiente, no puede hacerse la educación en valores sólo con algun método unilateral.
4. No bastan por lo mismo, los métodos puramente cognoscitivos, de enseñanza de los valores o de clarificación de los mismos.
5. Se requiere, además, una habituación pràctica en los valores, imbuída del sentimiento de estos.
6. Dado que algunos valores resultan contrarios a ciertas inclinaciones naturales del individuo, será preciso reforzar la voluntad de este para que sea capaz de adquirir los valores con su esfuerzo personal.
7. Parece que el método mayor y más indicado es la utilización conjunta de todos los métodos tradicionales y modernos en la educación de valores.
8. Se recomienda, pues, el método “combinatorio”, que trabaja con la conjunción o yuxtaposición de todos o algunos de los mencionados métodos. (p. 85)

Tenint en compte aquesta conclusió i la normativa presentada anteriorment, creiem convenient que s'estableixin uns valors mínims que el Departament de Treball, Afers socials i Famílies va recollir en la guia per infants de 0 a 6 anys anomenada “La transmissió dels valors a la primera infància”, l'any 2019. En aquesta guia hi apareixen sis valors essencials, i per cadascun d'ells s'expressa que s'espera del docent o de la família i quins resultats aportarà aquestes actuacions en els infants. Mencionen, doncs, l'autoestima, l'empatia, la tolerància, la cooperació, la convivència i la responsabilitat. Aquests valors mínims poden proporcionar llibertat i confiança als infants i servir de base per, posteriorment, poder decidir quins són els valors que més s'adiuen a la seva personalitat i manera de veure la vida.

Taula 5

Valors essencials

Valors essencials	
Autoestima	La idea que cadascú té de si mateix. Incideix en la nostra manera de sentir i de pensar i en la manera com ens relacionem amb els altres i amb nosaltres mateixos.
Empatia	La capacitat de reconèixer o comprendre les actituds i sentiments dels altres sense perdre la nostra pròpia identitat i sentiments.
Tolerància	La capacita d'acceptar que les persones pensin i actuïn de manera diferent la nostra. Convida a respectar i a comprendre els valors dels altres, però no suposa acceptar idees que vulneren drets universals de les persones.
Cooperació	Entesa com el treball en equip, la coordinació amb els altres. Els membres del grup uneixen les seves individualitats i comparteixen capacitats per aconseguir un objectiu comú.
Convivència	La necessitat que tenim les persones de viure en comunitat i de resoldre els conflictes de manera pacífica. Ens ajuda a acceptar l'altre i ens fa sentir part de la comunitat perquè contribuïm de manera personal a la societat.
Responsabilitat	Capacitat que tenim les persones d'assumir les conseqüències de les nostres decisions. Suposa ser conscient que el que fem ens afecta a nosaltres i al nostre entorn.

Nota. Adaptat de "La transmissió dels valors en la primera infància. Guia per a infants de 0 a 6 anys.", per Departament de treball, afers socials i famílies, 2019.

Marc metodològic

La investigació ha estat present en totes les èpoques de la història, segons Sabariego (2014) a Espanya, la investigació educativa s'inicia amb anterioritat als anys trenta, en el moment en el qual la Escuela de Estudios Superiores de Magisterio intenta ordenar els coneixements pedagògics.

Tenint en compte aquestes dates, cal mencionar que a Catalunya "destaca la aportación de Alexandre Galí (1888-1969) que con su *Mesura objetiva del treball escolar*, en 1928,

aporta un avance importante en la objetividad de la medida del proceso educativo” (Sabariego, 2014a, p. 59) , ja que “La inquietud por explicar y comprender el sentido de la realidad y el mundo que nos rodea es una actividad específicamente humana” (Bisquerra i Sabariego, 2014, p. 19). Així doncs, la investigació també ha de ser investigada per tal de comprendre-la i millorar-la.

La *investigación científica* nos aporta una vía alternativa para llegar a conocer la naturaleza de los fenómenos en forma de *episteme o conocimiento científico*. Es decir, nos ofrece un tipo de conocimiento que, a diferencia del conocimiento vulgar, es demostrable y aceptable como verdadero para cualquier persona. (Bisquerra i Sabareigo, 2014, p. 20)

Latorre, del Rincón i Arnal (2005) classifiquen els diferents tipus d’investigació educativa segons finalitat, abast temporal, profunditat o objectiu, caràcter de la mesura, marc en el qual hi té lloc, concepció de fenomen educatiu, dimensió temporal i orientació que assumeix.

Guevara, Verdesoto i Castro (2020) descriuen la investigació descriptiva “se encarga de puntualitzar las características de la población que esta estudiando” (p. 166), i proporcionen les següents característiques:

- La información suministrada por la investigación debe ser verídica, precisa y sistemática.
 - Se debe evitar hacer infreencias en torno al fenómeno.
 - Lo fundamental son las características observables y verificables.
 - La pregunta de investigación debe ser original y creativa..
 - Los métodos de recolección de datos empleados son la observación, encuesta y estudio de casos. [...]
 - No se hacen comparacions entre el fenómeno estudiado y otros fenómenos.
- (p.166)

Així doncs, i seguint la línia de Latorre, del Rincón i Arnal (2005), aquesta investigació no té característiques únicament quantitatives o únicament qualitatives sinó que hem fet una investigació mixta en la qual, com a primera fase hem recollit dades de manera

qualitativa amb l'observació i, en una segona fase, hem recollit dades de manera quantitativa amb el qüestionari.

Pregunta d'investigació

Els docents de l'etapa d'Educació Infantil són conscients de quins valors transmeten al seu alumnat i de quines metodologies utilitzen per avaluar-ho?

Objectius de la investigació

Objectiu general

Comprovar quins valors transmeten els educadors de les aules d'infantil i com aquests valors són avaluats.

Objectius específics

- Comprovar el coneixement que tenen els docents sobre l'educació en valors.
- Observar quins valors es transmeten a les aules d'educació infantil.
- Recollir la reacció i l'actitud de l'alumnat davant de situacions d'aprenentatge quotidianes.
- Comprendre les estratègies d'avaluació utilitzades pel que fa als valors.

Disseny de la recerca

Segons Sánchez (2013) el disseny de la recerca és "el plan elaborado para que una investigación pueda llevarse a cabo y dar respuesta a las intenciones que se plantean en la misma." (p. 46), així doncs, el pla a seguir, temporalment, en aquesta investigació és el següent:

Taula 6

Temporalització

Fases	Descripció	Dates
Fase 1. Identificació del problema i selecció del tema	Recerca de temes a tractar i anàlisi de les situacions viscudes a les pràctiques.	Octubre

Fase 2. Fonamentació teòrica i recerca bibliogràfica	Recerca bibliogràfica sobre el tema escollit, creació del títol i elaboració del marc teòric.	Novembre, desembre, febrer, març
Fase 3. Elaboració del marc metodològic	Decisió i elaboració dels instruments de recollida de dades.	Gener
Fase 4. Recollida de dades	Observació presencial a les escoles i realització del qüestionari als docents observats.	Abril
Fase 5. Anàlisi de dades	Anàlisi dels resultats dels qüestionaris juntament amb les observacions recollides.	Abril
Fase 6. Conclusions i tancament	Elaboració de les conclusions i tancament de la investigació.	Maig

Metodologia

Latorre, del Rincón i Arnal (2005), expliquen tres paradigmes d'investigació, el positivista, l'interpretatiu i el sociocrític, senyalant que aquests són els més comuns. Alvira (1982), citat per Latorre, del Rincón i Arnal (2005, p. 39) defineix els paradigmes com un "conjunto de creencias y actitudes, como una visión del mundo «compartida» per un grupo de científicos que implica, específicamente, una metodología determinada".

Taula 7

Paradigmes d'investigació

Paradigma Dimensión	Positivista (racionalista cuantitativo)	Interpretativo (naturalista, cualitativo)	Sociocrítico
Fundamentos	Positivismo lógico, empirismo	Fenomenología. Teoría interpretativa.	Teoría crítica
Naturaleza de la realidad	Objetiva, estática, única, dada, fragmentable, convergente	Dinámica, múltiple, holística, construida, divergente	Compartida, histórica, construida, dinámica, divergente
Finalidad de la investigación	Explicar, predecir, controlar los fenómenos, verificar teorías.	Comprender e interpretar la realidad, los significados de las personas,	Identificar potencial de cambio, emancipar sujetos. Analizar la realidad

	Leyes para regular los fenómenos	percepciones, intenciones, acciones	
Relación sujeto/objeto	Independencia. Neutralidad. No se afectan. Investigador externo. Sujeto como «objeto» de investigación	Dependencia. Se afectan. Implicación investigador. Interrelación	Relación incluida por el compromiso. El investigador es un sujeto más
Valores	Neutros. Investigador libre de valores. Método es garantía de objetividad	Explícitos. Influyen en la investigación	Compartidos. Ideología compartida
Teoría/práctica	Discociadas, constituyen entidades distintas. La teoría, norma para la práctica	Relacionadas. Retroalimentación mutua	Indisociables. Relación dialéctica. La práctica es teoría en acción
Criterios de calidad	Validez, fiabilidad, objetividad	Credibilidad, confirmación, transferibilidad	Intersubjetividad, validez consensuada
Técnicas: Instrumentos Estrategias	Cuantitativos. Medición de tests, cuestionarios, observación sistemática. Experimentación	Cualitativos, descriptivos. Investigador principal instrumento. Perspectiva participantes	Estudio de casos, técnicas dialécticas
Análisis de datos	Cuantitativo: estadística descriptiva e inferencial	Cualitativo: inducción analítica, triangulación	Intersubjetivo. Dialéctico

Nota. Adaptat de *Bases metodològiques de la investigació educativa* (p. 44), per Latorre, del Rincón i Arnal (2005). Ediciones Experiencia.

Tenint en compte aquests tres paradigmes i la definició que es dona de cadascun d'ells juntament amb les seves dimensions, podem concloure que aquesta investigació es troba en el paradigma positivista, tant per la finalitat de la investigació com pels criteris de qualitat, les tècniques i l'anàlisi de dades.

Context de la mostra

Per realitzar aquesta investigació, i tenint en compte que la mostra són docents del segon cicle d'educació infantil del Penedès, s'ha fet servir un tipus de mostra que s'inclourà en les no probabilístiques, concretament la que Sabariego (2014b) anomena "mostreig intencional o opinàtic", en el qual es fa una selecció de persones expertes en el tema a investigar.

La mostra doncs, són 20 aules de 5 escoles del Penedès a les quals he pogut accedir per observar durant un mínim d'una hora a més de passar el qüestionari a un total de 15 docents, els tutors i tutores de les aules on he estat observant. D'aquestes cinc escoles, quatre son públiques, una d'elles forma part d'una Zona Escolar Rural, i l'escola restant és concertada i de caràcter religiós.

El total d'alumnes que hi havia a les aules que s'han observat és de 384. A través de l'observació d'aquests alumnes s'ha omplert la part dedicada als infants de la taula d'observació (Annex 2).

Pel que fa al qüestionari, l'han contestat 15 docents dels 20 que s'han observat. De totes les escoles hi ha representació en el qüestionari excepte de l'Escola 1, que seguint les indicacions de direcció van decidir no respondre el qüestionari.

[Instruments de recollida de dades](#)

Com ja s'ha mencionat anteriorment, en aquesta investigació recollirem dades a través d'un qüestionari (Annex 1) en el qual hi haurà preguntes obertes i preguntes tancades que serà útil per saber el coneixement que tenen els docents sobre l'educació en valors, la normativa que l'envolta i com es transmeten aquests valors que hem considerat mínims. Aquest qüestionari va directament lligat amb el primer i el quart objectiu específic:

- Comprovar el coneixement que els docents tenen sobre l'educació en valors.
- Comprendre les estratègies d'avaluació utilitzades pel que fa als valors.

Juntament amb el qüestionari es farà servir una rúbrica d'observació (Annex 2), basada en el document del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2019) el Decret 21/2023 i el Real Decreto 95/2022, amb aquesta rúbrica podrem aprofundir en els altres dos objectius específics:

- Observar quins valors es transmeten a les aules d'educació infantil.
- Recollir la reacció i l'actitud de l'alumnat davant de situacions d'aprenentatge quotidianes.

Resultats

A continuació es fa un breu resum dels resultats obtinguts a les taules d'observacions, es faran comparatives aplicant els percentatges obtinguts en el següent apartat i, a més, es relacionarà amb les respostes dels qüestionaris que també es resumiran en un apartat posterior indicant aquelles dades significatives per la redacció de les conclusions.

Taula d'observació

En aquest següent apartat es resumeixen en una taula les dades recollides per cada escola fent la suma de totes les taules d'observacions. També es podrà observar el tant per cent de "Sí" per poder fer la comparació entre escoles en un apartat posterior.

Escola 1

Aules observades: 1

Curs: I3 i I4

Total d'alumnes: 14

Total d'educadores: 2

Taula 8

Resum observacions a l'escola 1

	Docent				Infants			
	S	N	AV	N/O	S	N	AV	N/O
Autoestima	6	0	1	0	6	0	0	0
Empatia	5	0	0	0	6	0	0	0
Tolerància	4	1	0	0	4	0	0	1
Cooperació	2	0	0	1	1	0	0	2
Convivència	4	0	0	0	4	0	0	0
Responsabilitat	4	1	0	0	4	0	0	0

Igualtat	1	0	0	2	1	0	0	2
----------	---	---	---	---	---	---	---	---

Escola 2

Aules observades: 6

Curs: I3A i I3B , I4A i I4B i I5A i I5B

Total d'alumnes: 121

Total d'educadores: 6 tutores i 3 practicants, 2 suports i una especialista de música

Taula 9

Resum observacions a l'escola 2

	Docent				Infants			
	S	N	AV	N/O	S	N	AV	N/O
Autoestima	37	1	2	2	33	0	4	0
Empatia	23	1	2	4	26	0	6	4
Tolerància	17	4	3	5	14	2	11	1
Cooperació	12	2	1	3	5	1	5	1
Convivència	20	0	0	4	13	1	6	4
Responsabilitat	20	3	2	5	15	2	3	2
Igualtat	6	0	0	11	8	0	0	10

Escola 3

Aules observades: 2

Curs: I3 i I4 (junts) i I5 i 1r (junts)

Total d'alumnes: 26

Total d'educadores: 2 tutores

Taula 10

Resum observacions a l'escola 3

	Docent				Infants			
	S	N	AV	N/O	S	N	AV	N/O
Autoestima	13	0	1	0	12	0	0	0
Empatia	7	0	2	0	11	0	1	0
Tolerància	7	2	1	0	6	1	3	0
Cooperació	5	1	0	0	3	2	1	0
Convivència	7	1	0	0	4	0	4	0
Responsabilitat	8	0	1	0	6	0	2	0
Igualtat	3	0	0	3	3	0	3	0

Escola 4

Aules observades: 5

Curs: dues aules d'I3 i I4 i tres aules d'I5 i 1r

Total d'alumnes: 75

Total d'educadores: 4 tutors, una especialista de psicomotricitat i dues vetlladores

Taula 11

Resum observacions a l'escola 4

	Docent				Infants			
	S	N	AV	N/O	S	N	AV	N/O
Autoestima	32	0	3	0	27	0	2	1
Empatia	16	1	3	4	26	0	5	0
Tolerància	16	4	3	1	13	1	10	0
Cooperació	8	5	0	2	4	3	4	3
Convivència	15	2	0	3	10	0	6	4

Responsabilitat	16	4	1	1	13	0	2	0
Igualtat	6	0	0	9	7	0	0	8

Escola 5

Aules observades: 6

Curs: I3A i I3C , I4A i I4C i I5A i I5C

Total d'alumnes: 148

Total de docents: 6 tutors, un suport, un CEPSIR, una practicant.

Taula 12

Resum observacions a l'escola 5

	Docent				Infants			
	S	N	AV	N/O	S	N	AV	N/O
Autoestima	32	2	3	5	25	0	5	6
Empatia	18	5	2	6	21	2	1	6
Tolerància	18	1	2	9	15	1	7	7
Cooperació	9	4	1	4	5	5	3	4
Convivència	16	0	3	5	13	0	5	6
Responsabilitat	16	2	5	7	16	0	3	4
Igualtat	6	1	0	11	6	1	0	11

Comparacions entre els resums dels resultats

Per tal de poder fer la taula comparativa s'han passat els resultats a percentatges per poder-ne tenir una visió general. Els percentatges de les taules 13 i 14 són de les observacions en les quals es va respondre amb Sí. D'aquesta manera podem veure quins valors són els més fomentats pels docents, i alhora, quins valors són els que els infants més assimilats tenen.

Hi ha una taula relacionada amb els resultats dels docents observats, i una altra taula relacionada amb els resultats dels infants observats.

Taula 13

Comparativa entre els valors fomentats pels docents de les escoles observades

Escola Valor	ESCOLA 1 (P)	ESCOLA 2 (P)	ESCOLA 3 (P)	ESCOLA 4 (P)	ESCOLA 5 (C)
Autoestima	85,7%	88,1%	92,86%	91,43%	76,19%
Empatia	100%	76,7%	70%	64%	60%
Tolerància	80%	56,67%	70%	64%	60%
Cooperació	66,67%	66,67%	83,3%	53,3%	50%
Convivència	100%	83,3%	87,5%	75%	66,67%
Responsabilitat	80%	66,67%	80%	64%	53,33%
Igualtat	33,3%	33,3%	50%	40%	33,33%

Taula 14

Comparativa entre els valors més assolits pels infants de les escoles observades

Escola Valor	ESCOLA 1 (P)	ESCOLA 2 (P)	ESCOLA 3 (P)	ESCOLA 4 (P)	ESCOLA 5 (C)
Autoestima	100%	91,67%	100%	90%	69,44%
Empatia	100%	72,22%	91,67%	86,67%	58,33%
Tolerància	80%	46,67%	60%	52%	50%
Cooperació	33,3%	27,77%	50%	26,67%	27,77%
Convivència	100%	54,17%	66,67%	50%	54,17%
Responsabilitat	100%	62,5%	75%	65%	66,67%

Igualtat	33,3%	44,4%	50%	46,67%	33,33%
----------	-------	-------	-----	--------	--------

Les caselles marcades de color verd contenen percentatges superiors al 66,6%, les de color groc contenen percentatges superiors al 33,33% i les de color vermell tenen percentatges inferiors al 33,33%.

D'aquesta manera es crea una imatge visual d'aquells valors que més s'han observat a les aules i dels que menys.

A les taules 13 i 14, després del número de cada escola apareix una P, referent a que l'escola es pública, o una C, en aquest cas l'escola és concertada.

Per una banda, a la Taula 13, es pot veure com el valor que més es treballa a les aules, generalment, és l'autoestima, mentre el que menys és la igualtat, seguit de la tolerància. Pel que fa a la igualtat es farà la comparativa més endavant amb el resultat de la Taula 14.

La tolerància, en els docents, s'observava amb els següents ítems:

1. Els ajuda a gestionar les seves emocions
2. Quan s'enfaden o fan rebequeries s'espera que es calmin per parlar-ne
3. Els transmet que tots ells i elles tenen diferents capacitats, necessitats i maneres de ser
4. Els explica que en el seu entorn hi ha diferents maneres d'entendre i de viure la vida
5. Els ensenya a diferenciar els actes que perjudiquen les altres persones o l'entorn i que, per tant, no són acceptables.

D'aquests 5 ítems, el que menys s'ha observat és el 4, que no es va observar en 15 de les 20 aules observades. Seguit del 3, que no es va observar en 7 de les 20 aules.

Per l'altra banda, tenint en compte la Taula 14, el valor que més s'observa, de manera general, en els infants és l'autoestima, mentre que el que menys, és la cooperació.

La cooperació en els infants s'observava amb els següents ítems:

1. Prenen consciència que el treball conjunt els permet obtenir un resultat que ells sols no haurien aconseguit
2. Confien que si treballen en equip i comparteixen desitjos i necessitats, ho passaran bé

3. Aprenen a escoltar, valorar i respectar les idees dels altres.

En aquest cas, l'ítem que menys es va observar és el 2, que no es va observar en 17 de les 20 aules.

De fet, de les 20 aules observades, en cap d'elles han realitzat una tasca cooperativa o col·laborativa. Només en una, a l'Escola 1, vam veure una activitat que no era explícitament individualista sinó que els infants es podien anar movent per l'aula experimentant a les diferents propostes que tenien.

En aquesta taula podem observar com la igualtat ha obtingut, també, uns percentatges molt baixos, però per això cal tenir en compte un aspecte que no es recollia a la taula i que durant les observacions es va considerar important: la participació dels infants en referència al gènere dels alumnes.

En aquest sentit, en el 95% de les observacions es va anotar que no hi havia distincions de participació entre nens i nenes de les aules. Això es tradueix en 19 de les 20 aules observades, només en una d'elles es va observar que les nenes tenien menys participació que els nens.

Pel que fa a ítems no observats en el comportament docent, les escoles han seguit aquesta línia:

- L'escola 1: té 4 ítems no observats, és a dir, un 12,5% del total.
- L'escola 2: té 34 ítems no observats, un 17,71% del total.
- L'escola 3: 3 ítems no observats, un 4,69% del total.
- L'escola 4: 20 ítems no observats, un 12,5% del total.
- L'escola 5: té 45 ítems no observats, un 23,44% del total.

Així doncs, l'escola tres és la que té menys ítems no observats, seguida per les escoles 1 i 4, mentre que l'escola 5 és l'escola que en té més.

Si relacionem aquestes dades amb la mitjana d'alumnes per aula ens trobem amb aquesta taula:

Taula 15

Comparació entre els infants per aula i els ítems no observats

	INFANTS PER AULA	ÍTEMS NO OBSERVATS
ESCOLA 1 (P)	14	12,5%
ESCOLA 2 (P)	20,17	17,71%
ESCOLA 3 (P)	13	4,69%
ESCOLA 4 (P)	15	12,5%
ESCOLA 5 (C)	24,67	23,44%

A la Taula 15, com a les Taules 13 i 14, s'ha afegir després de cada escola si és pública o concertada.

Com es pot observar a la Taula 15, a mesura que els infants van augmentant, menys observació era possible. A l'escola 5, on tenen una mitjana de 24,67 alumnes per aula, els ítems no observats superen el 23%, mentre que a l'escola 3, on tenen una mitjana de 13 infants per aula, els ítems no observats no arriben al 5%.

Fora de la taula d'observacions, i com a conceptes importants que es van observar, cal tenir en compte que tant el Decret 21/2023 com el Real Decreto 95/2022 es menciona el respecte cap al medi ambient. En aquest aspecte, tres de les cinc escoles observades tenen en compte el medi ambient en el dia a dia de l'escola.

A l'escola 3, per exemple, els alumnes fan un volta per l'hort abans d'entrar a classe després del pati, en aquesta volta la docent explica curiositats sobre algunes herbes remeieres que tenen plantades, també sobre algunes verdures i els recorda que han de tractar-les amb cura.

A l'escola 4 tenen una zona d'hort a la qual un voluntari hi va algunes hores al dia. Durant les hores del pati els alumnes tenen total llibertat per anar-hi i ajudar el voluntari a fer tot allò que poden fer. En aquesta escola donen molta importància a la sequera i, tant el voluntari com els infants, son conscients que no poden regar.

A l'escola 1 el material que tenen a l'aula és tot reciclat i de fusta, les activitats que es creen son, majoritàriament, a partir de materials naturals, hi ha molt poc plàstic en el conjunt de l'escola.

Qüestionari als docents observats

El qüestionari passat després de les observacions contenia preguntes sobre l'avaluació dels valors a les aules. La primera pregunta rellevant per la investigació demanava als docents "Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'educació infantil han de treballar amb els infants?", de les 15 respostes obtingudes, 13 d'elles afirmen que els valors són, efectivament, un element curricular més a treballar a les aules. Les altres dues respostes creuen que els valors no estan recollits en la normativa de manera específica.

La següent pregunta, demanava als docents si tenien coneixement de quins eren els valors que recullen el Real Decreto 95/2022 i el Decret 22/2023. Aquesta és la pregunta que menys respostes ha obtingut ja que 3 de les 15 docents no l'han respost. Pel que fa a la resta, les respostes són molt variades, hi ha docents que, tot i no saber la resposta de memòria, els valors que anomenen estan recollits per la normativa. Alguns exemples són els següents:

"Sé que ens parla del treball col·laboratiu, de l'autoimatge equilibrada, de la igualtat, de la diversitat... per tant, valors... el compartir, el respecte, l'estima cap a un mateix i cap als altres..." Docent 1 (les respostes completes als qüestionaris es poden trobar a l'Annex 3).

"Educació infantil és bàsic la pròpia identitat i anar construint a partir de reconeixement, identificació i expressió de sentiments i emocions. Primer en un mateix i després en els altres" Docent 2.

"Aprendre a pensar, actuar de manera autònoma. Aprendre a conviure, ser responsable" Docent 3.

Així doncs, considerem usual que l'equip docent no conegui de manera exacta quins són els valors que es recullen a la normativa, però és vàlid saber en quin context s'han de moure.

La tercera pregunta feia referència a quins de tots els valors anomenats anteriorment treballen aquests docents a les aules, de les 15 respostes, 14 anomena valors que estan recollits a la normativa, mentre que només la Docent 2 respon valors que no es recullen

de manera explícita: “Jo intento transmetre una frase clau que agrupa molts valors “*a tu t’agradaria això?*” “*el que no vulguis per a tu no ho faig a ningú*””.

Tot i que en la resposta anterior s’han obtingut dues respostes que consideraven que els valors no estaven recollits, en aquesta pregunta responen valors que sí que apareixen en la normativa. Per tant, tot i no saber què han de transmetre, es troben dins del marge normatiu.

Totes les docents coincideixen en les dues següents preguntes, responen que els valors els treballen sobretot en accions quotidianes viscudes en el dia a dia de les aules, conflictes, etc. En la majoria de casos no es plantegen activitats específiques pel treball dels valors a les aules, ja que es considera que amb les situacions quotidianes és suficient.

De la mateixa manera, coincideixen en el tipus d’avaluació que es fa servir, totes elles ho fan a través de l’observació a les aules, algunes mencionen que ho recullen en una llibreta, altres no especifiquen com fan aquesta observació. Per exemple, la Docent 4 diu “A través de la observació en clau pedagògica”, mentre que la docent 2 “A través de registres diaris de cada alumne, dinàmiques de tutoria”. La manera d’avaluar és consistent, però el registre es desconeix. Seria interessant mantenir un registre constant sobre l’evolució dels infants, tenint sempre els mateixos ítems per observar.

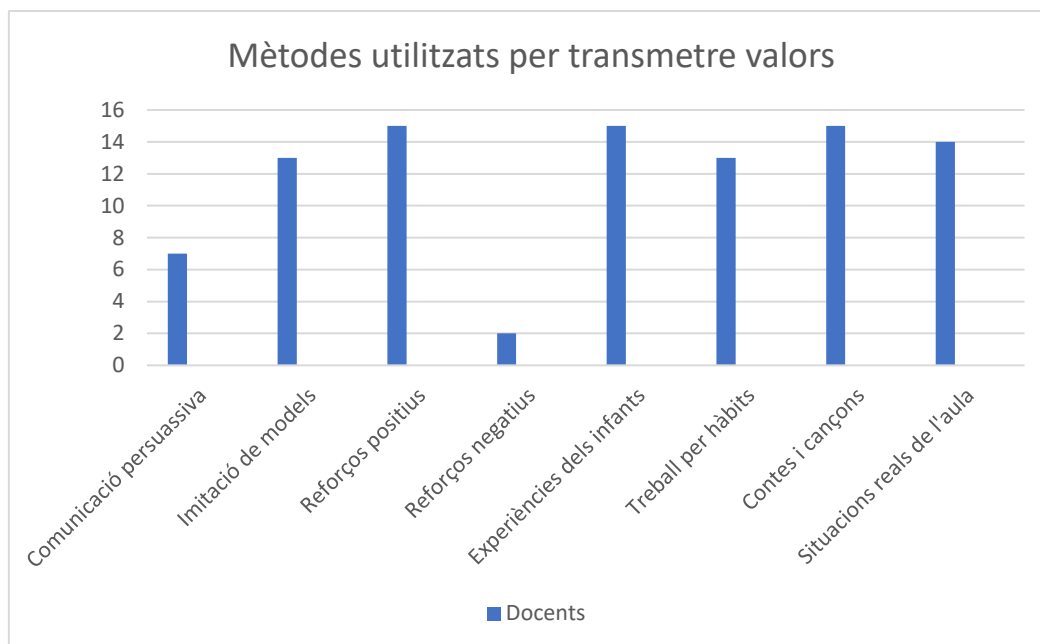
Pel que fa a la comunicació amb les famílies, 13 de les 15 docents han respost que ho fan a través de les entrevistes, 9 de les 15 a través dels informes, i només 5 de les 15 mencionen que ho fan a les entrades i sortides dels infants a l’aula. Cal mencionar que les entrades i sortides de les aules són moments crucials de comunicació amb la família i que, les situacions diàries, s’acostumen a comunicar aquestes interaccions.

La pregunta número vuit deia “Estan recollits aquests valors a les programacions d’infantil, al PEC, i a la carta de compromís?”, en aquesta pregunta 12 de 15 docents han dit que sí estan recollits al PEC, però molt poques han fet referència a les programacions d’infantil ni a la carta de compromís. La Docent 5 recull que “A les programacions, tal i com les fem, NO.”

La següent pregunta demanava quines mètodes feien servir les docents per transmetre valors, els resultats han estat els següents.

Figura 2

Mètodes utilitzats per transmetre valors

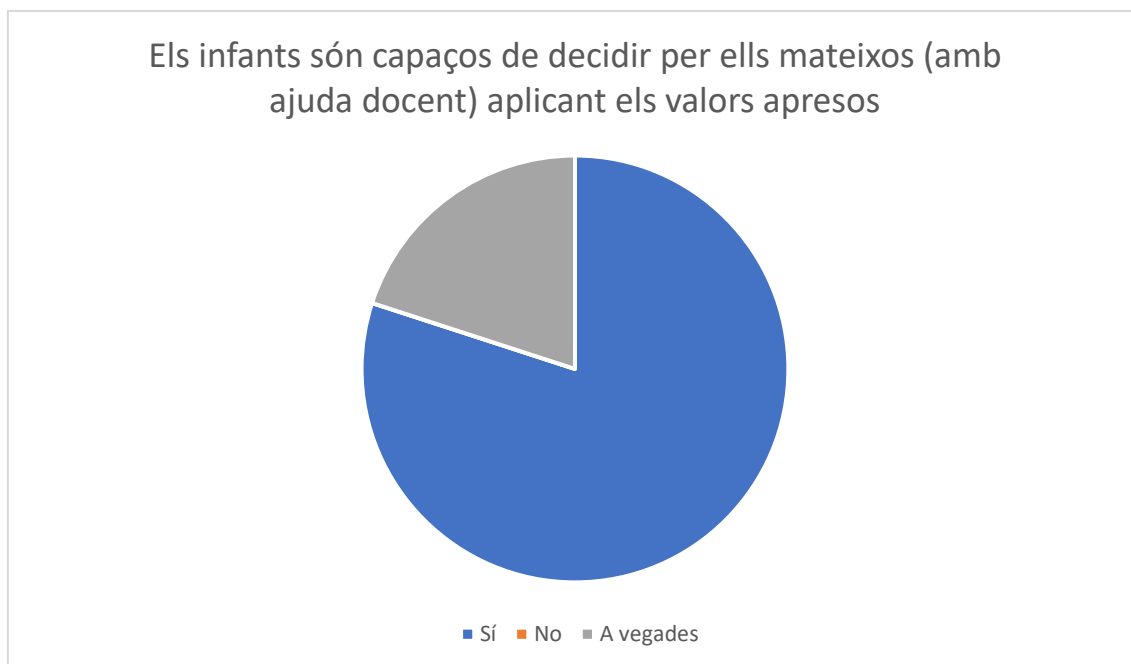

Els reforços negatius són, doncs, el mètode que menys es fa servir per l'equip docent observat, pels quals la Docent 6 senyala: "En el cas dels reforços negatius per a mi són les conseqüències que es donen davant d'una actitud o comportament", mentre que els reforços positius, els contes i les cançons, i el compartir experiències familiars són les metodologies més utilitzades en el dia a dia.

La pregunta 10 demanava als docents si creuen que els infants són capaços de decidir per ells mateixos aplicant els valors apresos i si, amb tot això es pot fer una avaluació. Davant d'aquesta pregunta 12 de les 15 docents han respost que sí, els infants són capaços de decidir per ells mateixos i que, per tant, es pot avaluar. Les altres 3 docents han dit que a vegades, com la Docent 5 que diu "Els infants són imants d'aprenentatge. Amb mestres que siguin bons models poden fer-ho tot (sempre tenint en compte l'edat que tenen)". Com es pot veure a la figura 3, cap de les docents ha contestat que els infants NO són capaços de decidir per ells mateixos.

Figura 3

Els infants son capaços de decidir per ells mateixos (amb ajuda docent) aplicant els valors apresos

Per la següent pregunta, les docents coincideixen al 100% donant una importància “Alta” al tractament dels valors a les aules.

La última pregunta deia: “Compartiu amb el Cicle Inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d’escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?”. Davant d’aquesta pregunta la resposta ha estat variada, 10 de les 15 docents observades han dit que no existeix comunicació referent a l’adquisició, transmissió o avaluació dels valors amb Cicle Inicial. De fet, la Docent 6 diu “Amb el Cicle Inicial ens coordinem per altres temes però per aquest en concret no. Una programació específica per aquest tema no hi és.”

Les cinc respostes que diuen que la comunicació amb Cicle Inicial sí que existeix són docents de l’Escola 4 i de l’escola 3, en les quals ajunten I5 amb el primer curs de Cicle Inicial, d’aquesta manera la comunicació és clara, la docent d’I5 i primer ha de passar necessàriament la informació pel següent curs.

Així doncs, gràcies a la recopilació de dades que s’ha pogut fer a través de les observacions i dels qüestionaris, es poden arribar a les següents conclusions relacionades amb els objectius que es plantejaven per aquest treball final de grau.

Conclusions

A les conclusions comprovarem si, després de la investigació teòrica i pràctica realitzada, s'han pogut assolir els objectius plantejats, donat que l'objectiu general "Comprovar quins valors transmeten els educadors a les aules d'infantil i com aquests valors són avaluats", s'ha dividit en quatre objectius específics, es farà directament l'anàlisi dels objectius específics i finalment una conclusió general que englobarà, doncs, l'objectiu general.

El primer objectiu és "Comprovar el coneixement que tenen els docents sobre l'educació en valors", aquest s'ha pogut assolir gràcies al qüestionari, a les preguntes 4 i 5 en les quals es demanava quins valors es recullen a la normativa i, alhora, quins aplicaven elles a l'aula. Les docents, en aquestes respostes, han demostrat que, tot i no saber de manera explícita, quins són els valors del Real Decreto 95/2022 i del Decret 22/2023, a l'hora de treballar-los a l'aula diuen treballar valors que sí que estan recollits a la normativa.

De fet, a l'hora de fer les observacions a les aules, s'ha pogut comprovar que les docents, en termes generals, fan un gran treball en la transmissió dels valors. Tenint en compte el segon objectiu específic "Observar quins valors es transmeten a les aules d'educació infantil", s'ha pogut observar que, tot i que el treball en valors és evident, falta molta consciència de la necessitat de treballar la cooperació a les aules d'educació infantil.

Si bé és cert que els infants necessiten aprendre a ser autònoms, és evident que la cooperació és un valor que els serà de gran utilitat per la seva vida. En el transcurs de les observacions no s'han vist activitats en les quals els infants haguessin de cooperar o col·laborar, de fet, molt sovint hem vist com les docents procuraven que els infants fessin la seva tasca de manera completament individual. Això porta a actituds molt individualistes que en un futur complicarà el treball en equip.

Tenint en compte aquests fets, doncs, ens fixem en el tercer objectiu específic "Recollir la reacció i l'actitud de l'alumnat davant de situacions d'aprenentatge quotidianes". Els infants de les aules observades no sempre responen de la manera que les docents ensenyen a respondre.

Per això, coneixem la gran influència de la família en el comportament dels infants. És a dir, l'escola és un gran element socialitzador i formatiu, però la família, la societat i la

cultura també prenen molta importància en l'actitud que tindran els infants davant les dificultats i les situacions del dia a dia. Com es deia anteriorment, la cooperació és el valor que menys s'observa en els infants, i tot i que això pot ser per motius familiars, és necessari que des de l'escola es fomenti la col·laboració, d'aquesta manera els infants també obtindran una visió positiva de la cooperació i els farà ser més receptius d'aquest valor.

Finalment, l'últim objectiu específic és "Comprendre les estratègies d'avaluació utilitzades pel que fa als valors", en aquest cas cal dir que em va sorprendre molt que les docents, en termes generals, fan una observació de l'actitud dels infants i no especifiquen si es registren o de quina manera es fa. Això ens porta a pensar que, realment, les observacions són molt superficials i que no es manté un registre constant de les actituds dels infants.

És cert que la majoria de les docents diuen que el traspàs d'informació a les famílies es fa en els informes i en les entrevistes, però em porta a preguntar-me amb quins registres els diuen a les famílies si els valors que els infants haurien d'assolir els estan assolint. És a dir, si no hi ha un registre, després quin traspàs d'informació en fan?

De fet, i relacionat amb això, la majoria de les docents han contestat que no hi ha una programació vertical pel que fa als valors i que, quan els infants d'I5 passen a primària, no hi ha una continuïtat pel que fa a aquest aspecte, excepte si a l'escola han ajuntat els infants d'I5 amb els de primer de Cicle Inicial.

Durant aquest procés d'observacions he pogut viure de primera mà la gran dificultat que es planteja a les aules d'infantil pel que fa a l'avaluació dels valors. Com hem vist en l'anàlisi de dades, les aules en les quals hi ha menys ítems observats són aquelles aules de més de 20 alumnes. I, de fet, és cert que com més alumnes hi ha a les aules més difícil és per les docents poder transmetre els valors dels quals s'ha parlat durant el treball.

És per això, que el que més m'ha sorprès és que, sent tan evident com és que els valors són crucials en el desenvolupament dels infants, és impossible fer una tasca vàlida quan a les aules ens trobem 25 o 26 i una sola docent.

A les complicacions que planteja una aula amb tants alumnes cal sumar totes les Necessitats Educatives Especials, i la gran falta de professionals per fer suport a les

tutores. Es parla d'inclusió, però és molt complicat ser completament inclusiu amb tants alumnes, tan diversos, sent una sola docent a l'aula.

En el procés de la investigació m'he fixat en que l'escola concertada, l'Escola 5, és una de les escoles que menys ítems observats té, alhora que és la que té més infants per aula. Amb això puc concloure que en l'escola concertada observada, donat que hi ha un número molt alt d'alumnes per classe, és certament complicat poder transmetre els valors que s'estudien en aquest treball, però també els propis de l'escola, ja que és una escola de caràcter religiós.

Així doncs, i pel que fa a l'objectiu general: "Comprovar quins valors transmeten els educadors de les aules d'infantil i com aquests valors són avaluats", puc afirmar que els valors que es transmeten són, en general, els que la normativa engloba, però de cara a l'avaluació d'aquests encara queda molta feina per davant, ja que no se segueix una metodologia específica per avaluar aquest camp. Normalment, les observacions són poc sistemàtiques, també pel fet que en les programacions quotidianes, en general, no es recullen els valors i, per tant, no es creen criteris d'avaluació ni ítems a partir dels quals avaluar.

En definitiva, aquest treball ha estat un gran repte per a mi, m'ha aportat moments d'angoixa i de qüestionar-me una mica el meu futur, però alhora m'ha aportat moments a les aules que m'han fet adonar que aquest és el camí que vull seguir, que l'educació està evolucionant i que les noves maneres de fer educació em criden molt l'atenció.

Tot i que, evidentment, m'he trobat amb certes dificultats, com per exemple la disponibilitat de les escoles a l'hora de fer les observacions, el fet que no totes les docents estiguessin d'acord amb fer el qüestionari, o amb estar jo a les aules.

De fet, un dels requisits que vaig demanar a l'escola en el moment en el qual vaig accedir a les seves aules era que totes les docents que observava havien d'estar d'acord amb la meua presència, i no sempre ha estat així, tot i que finalment m'han acabat ajudant totes amb el temps que han tingut, i n'estic molt agraïda.

Una altra dificultat que m'he trobat és la falta d'informació teòrica per l'edat que ens ocupa, és cert que hi ha molta informació relacionada amb l'educació en valors, però

sobretot per primària i l'ESO, etapes en les quals els alumnes ja poden fer reflexions més profundes.

Tot i això, he entès, per sobre de tot, que l'educació en valors no està aïllada de les aules, i que és una qüestió que s'observa dia a dia, però també minut a minut. Els infants reben inputs relacionats amb l'educació en valors de manera constant, encara que no sigui la docent qui els proporcioni, i per això és important una bona educació en aquest sentit.

Acabo el treball amb un somriure, feliç de la tasca feta, però amb ganes de continuar amb aquesta observació i poder proposar, en un futur, una guia per poder avaluar els infants de les aules de manera sistemàtica i senzilla per tal que les docents puguin fer-ho sense que sentin un pes més a sobre.

De fet, en aquesta línia deixo l'Annex 2 a disposició de les aules que he observat i de tot docent que vulgui fer-ne ús. Penso que és una eina d'autoavaluació docent molt útil que pot fer que es qüestionin com estan duent a terme la seva feina, i si cal millorar algun aspecte que es mencioni. De la mateixa manera, crec que és una bona eina per avaluar els infants amb relació als valors.

Aquesta tasca no és l'única que m'agradaria poder fer en un futur, com hem comprovat en l'anàlisi de dades i en aquestes conclusions, normalment els valors no es tenen en compte a l'hora de fer el canvi de cicle. Hem vist que només les escoles que tenen 15 i 1r en la mateixa aula tenen aquesta programació vertical.

És per això, que en un futur m'agradaria poder investigar més sobre aquest fet, ja que sí que hi ha continuïtat pel que fa als continguts conceptuals i als procedimentals, segons les docents. A tot això cal afegir l'aplicació dels sis vectors en totes les etapes educatives de manera transversal, no només en la primària, i l'evident continuïtat que és necessària, tant en el pla d'escola com en el d'aula. Dels 6 vectors, tres estan recollits en aquest treball, així doncs, em pregunto, per què els continguts actitudinals no es tenen en compte en les programacions transversals dels centres?

Referències

- Bisquerra Alzina, R. i Sabariego Puig, M. (2014). Fundamentos metodológicos de la investigación educativa a R. Bisquerra Alzina (coord.), *Metodología de la investigación educativa* (4 ed., pp. 19-28). Editorial La Muralla S.A.
- Bruña Bragado, M. J. (2017). *Manual de literatura infantil y juvenil. Guía libertaria de lecturas para niños*. Editorial Síntesis.
- Bolívar, A. (1998). *La evaluación de valores y actitudes*. Grupo Anaya.
- Chillón, G. D. (1996). Tratamiento de los valores en la educación infantil. *RIFOP: Revista interuniversitària de formació del professorado: continuació de la Antigua Revista de Escuelas Normales*, (27), 21-33.
- Decret de 21 de 2023 [Generalitat de Catalunya]. D'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. 07 de febrer de 2023. D. O. No. 8851.
- Departament d'Educació. (2020). Orientacions per a l'avaluació. Educació infantil, segon cicle.
- Departament de Treball, Afers socials i famílies. (2019). La transmissió dels valors en la primera infància. Guia per infants de 0 a 6 anys. *Col·lecció lectura fàcil*, (12).
- Delors, J. (1996). Los cuatro pilares de la educación. La educación encierra un tesoro. *Informe a la UNESCO de la Comisión internacional sobre la educación para el siglo XXI*, Madrid, España: Santillana/UNESCO. pp. 91-103.
- Gevilla Castro, E. (1998) Educación y valores. *Revista española de pedagogía*, 399-426.
- Guevara Alban, G., Verdesoto Arguello, A., & Castro Molina, N. (2020). Metodologías de investigación educativa (descriptivas, experimentales, participativas, y de investigación-acción). *RECIMUNDO*, 4(3), 163-173. doi:10.26820/recimundo/4.(3).julio.2020.163-173
- Latorre, A., del Rincón, D. i Arnal, J. (2005). *Bases metodológicas de la investigación educativa*. Ediciones Experiencia.
- Martínez Gómez, J. A., (2010). En torno a la axiología y los valores. *Contribuciones a las ciencias sociales*. www.eumed.net/rev/cccss/07/jamg3.htm

- Ortega Ruiz, P. i Mínguez Vallejos, R. (2001). *Los valores en la educación*. Ariel Educación.
- Parra Ortiz, J. M. (2003). La educación en valores y su practica en el aula. *Tendencias pedagógicas*, (8), 69-88.
- Peiró i Gregori, S. (2000). *Educar en función de los valores*. Publicaciones de la Universidad de Alicante.
- Real Decreto 95/2022, de 1 de febrero, por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Infantil. *Boletón Oficial del Estado*, 28, de 2 de febrero de 2022.
<https://www.boe.es/eli/es/rd/2022/02/01/95/con>
- Sabariego Puig, M. (2014a). La investigación educativa: génesis, evolución y características a R. Bisquerra (coord.), *Metodología de la investigación educativa* (4 ed, pp. 51-87). Editorial La Muralla S.A.
- Sabariego Puig, M. (2014b). El proceso de investigación (parte 2) a R. Bisquerra (coord.), *Metodología de la investigación educativa* (4 ed, pp. 127-160). Editorial La Muralla S.A.
- Sánchez Huete, J. C. (2013). *Métodos de investigación educativa*. Editorial Punto Rojo Libros.
- Santamaria, R. M. & Corbí, M. (2020). Evolución de la educación en valores y su proyección social en la escuela inclusiva. *Educatio Siglo XXI*, 38(3 Nov-Feb), 317-338.
- Seijo, C. (2009). Los valores desde las principales teorías axiológicas: Cualidades apriorísticas e independientes de las cosas y los actos humanos. *Clío América*, 3(6), 152-164.
- Zabalza, M. A. (2017). Evaluar en educación infantil. *RELAdEI. Revista Latinoamericana de Educación Infantil*, 6(1-2), 9-14.

Annexos

Annex 1 Qüestionari

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil
2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?
3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?
4. Quins creus que tu treballes amb els infants?
5. De quina manera?
6. Com ho avalues?
7. Ho comparteixes amb les famílies?
8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?
9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?
 - a. Comunicació persuasiva
 - b. Aprenentatge a través de la imitació de models
 - c. Reforços positius
 - d. Reforços negatius
 - e. Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.
 - f. Treball per hàbits, repeticions, etc.

- g. Contes i cançons que transmeten valors
 - h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)
10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?
11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?
- a. Alta
 - b. Mitjana
 - c. Baixa
12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?
13. Vols afegir alguna cosa?

Annex 2 Taula d'observació

Aquesta és la taula que s'ha omplert a cada aula observada, a més de les dades que es recullen a la taula s'ha recollit la quantitat d'alumnes per aula i la quantitat d'alumnes amb NEE diagnosticades. De la mateixa manera que es recull si la participació a l'aula depèn del gènere dels infants.

L'autoestima			
Docent		Infant	
Està amb els infants i ho passen bé junts.		Se senten segurs i estimats.	
Posa paraules a les seves emocions i els explica com se senten.		Saben que els escolten, els parlen, i que tenen cura d'ells i elles.	
Els deixa ser curiosos i explorar l'entorn.		Se senten tranquils i comencen a conèixer les seves emocions.	
Valora les seves iniciatives i els seus aprenentatges.		Gaudeixen de la relació amb les persones del seu entorn i exploren el món que els envolta amb seguretat i confiança.	
Els orienta i els diu com han de fer les coses.		Confien en ells i en les seves capacitats.	
Si diu un "no", els explica el motiu.		Aprenen a tenir consciència de qui són i desenvolupen la seva identitat	
Respecta els seus límits d'adquisició dels hàbits d'autonomia.			
Empatia			
Docent		Infants	
Intenta entendre que els passa quan ploren, quan estan neguitosos o contents.		Confien en què hi ha algú que els escolta i els entén.	
Els intenta entendre quan li expliquen les coses que els passen i com se senten.		Comencen a reconèixer les seves emocions.	

Posa paraules a les seves emocions.		Poden compartir desitjos i sentiments amb el docent i amb els seus iguals.	
És amable i agraït en el tracte amb les persones amb qui es relaciona.		Aprenen a escoltar i a entendre els altres.	
Els fa veure que tots tenim sentiments, necessitats o desitjos semblants i comuns.		Van interioritzant un model de relació i de bon tracte amb els que els envolten.	
		Desenvolupen la tendresa, la capacitat de posar-se en el lloc de l'altre i d'ajudar a qui ho necessita.	
Tolerància			
Docent		Infants	
Els ajuda a gestionar les seves emocions.		Poden gestionar les frustracions i èxits.	
Quan s'enfaden o fan rebequeries s'espera que es calmin per parlar-ne.		Aprenen a tractar bé els altres.	
Els transmet que tots ells i elles tenen diferents capacitats, necessitats i maneres de ser.		Són conscients que formen part d'una comunitat on hi ha diverses maneres de pensar i de fer.	
Els explica que en el seu entorn hi ha diferents maneres d'entendre i de viure la vida.		Aprenen a escoltar, a dialogar i a respectar realitats diferents a les seves.	
Els ensenya a diferenciar els actes que perjudiquen les altres persones o l'entorn i que, per tant, no són acceptables.		Aprenen a no tolerar la violència ni la discriminació.	
Cooperació			
Docent		Infants	
Entre tots tenen cura de l'aula i dels espais que habiten, i els explica perquè és important fer-ho entre tots.		Prenen consciència que el treball conjunt els permet obtenir un resultat que ells sols no haurien aconseguit.	

Comparteix amb els infants activitats del dia a dia: recollir, jugar, netejar la taula després d'esmorzar, etc.		Confien que si treballen en equip i comparteixen desitjos i necessitats, ho passaran bé.	
Els mostra que tots ens necessitem els uns altres per aconseguir les nostres fites.		Aprenen a escoltar, valorar i respectar les idees dels altres.	
Convivència			
Docent		Infants	
Els ajuda a descobrir que entre tots construeixen una convivència.		Poden trobar el seu lloc dins del grup.	
Els transmet un model de relació de respecte mutu.		Són capaços de respectar els altres i d'estar oberts a diferents formes de viure.	
Els parla de les seves responsabilitats amb paciència i afecte.		Poden aprendre a regular les emocions i a gestionar els desacords.	
Els fa confiar en les seves capacitats i per això les poden compartir i oferir als altres.		Poden agrair el que reben dels altres i saben reconèixer allò que no els agrada.	
Responsabilitat			
Docent		Infants	
Els dona el temps que necessiten per anar assumint les seves responsabilitats.		Desenvolupen confiança en ells mateixos.	
Es mostra coherent amb les pautes i els límits i els explica amb afecte.		Es reconeixen com a autors dels seus actes.	
Els fa veure que les coses han sortit bé gràcies a la seva participació.		Amb l'acompanyament del docent aprenen a prendre les seves pròpies decisions.	
Els permet decidir, fer i equivocar-se i els facilita que resolguin les dificultats per ells mateixos.		Van construint els seus propis valors i aprenen a reflexionar i a ser crítics amb ells mateixos i amb tot allò que els envolta.	

Els encarrega tasques que poden fer per fer-los sentir part de la classe.			
Igualtat			
Docent		Infants	
Els encarrega tasques similars indiferentment del sexe o gènere dels infants.		Senten la llibertat de tenir amistats d'ambdós sexes.	
Mostra respecte cap a persones o alumnes amb gèneres no binaris.		Respecten a les persones o companys de gèneres no binaris.	
Procura canviar els rols tradicionals del nen i la nena mostrant maneres noves de veure'ls.		Amb l'ajuda del docent van comprenent que els rols de gènere tradicionals no són inclusius i que es poden modificar.	

Annex 3 Respostes dels qüestionaris

A continuació es troben les respostes als qüestionaris, a la primera pregunta es demana el nom complet de la docent que el respon, per qüestions de privacitat aquest nom no apareix en els qüestionaris i han estat substituïts per “Docent ” juntament amb el número que se li ha proporcionat.

Docent 1

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil

Soc la Docent 1. Treballo a l'Escola 5 i fa que treballo aquí penso que 17 anys.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Exactament no els puc anomenar. Sé que ens parla del treball col·laboratiu, de l'autoimatge equilibrada, de la igualtat, de la diversitat... Per tant, valors... el compartir, el respecte, l'estima cap a un mateix i cap als altres...

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Tots

5. De quina manera?

En el dia dia, en les situacions que sorgeixen i en activitats programades. És evident que és un continu.

6. Com ho avalues?

Si es pot dir avaluació... mitjançant l'observació. Ajudo a gestionar les diferents situacions, els conflictes...

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, tant en les reunions com en l'apartat d'observacions dels informes faig incís en aquest aspecte. Inclús nosaltres tenim un criteri d'avaluació que es refereix als valors cristians.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Sí

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models
- c. Reforços positius
- d. Reforços negatius
- e. Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.
- g. Contes i cançons que transmeten valors
- h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)

No sé a què et refereixes a "reforços negatius" però la resta suposo que les vaig utilitzant totes. És el nostre dia a dia, insisteixo.

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí que són capaços, els eduquem per a que formin part d'una societat rica i crítica. Ara bé... respecte a la l'avaluació... no sóc partidaria a parlar d'avaluació en termes generals.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta
- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 2

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Soc la Docent 2, i treballo a l'Escola 3. Actualment fa 24 anys que soc docent.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Un valor és idea, creença, virtut, qualitat i dins el marc social. El currículum es desenvolupa en base a aquest conjunt.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Educació infantil és bàsic la pròpia identitat i anar construint a partir del reconeixement, identificació i expressió de sentiments i emocions. Primer en un mateix i després en els altres.

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

*Jo intento transmetre una frase clau que agrupa molts valors: “a tu t’agradaria això?”
“El que no vulguis per a tu no ho faig a ningú”.*

5. De quina manera?

De manera global i aprofitant cada situació del dia a dia

6. Com ho avalues?

Registre d’observacions de cada alumne i dinàmiques de tutoria.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, puntualment quan ho sento necessari. A través d’entrevistes al 2n trimestre amb la família.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d’infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Sí.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l’Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d’aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva*
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. Reforços positius*
- d. Reforços negatius*
- e. Compartir experiències pròpies de l’infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. Contes i cançons que transmeten valors*
- h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d’estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí, jo penso que la clau és ser coherent i actuar, aleshores els infants també actuen com l’adult model.

11. Quina importància dones al tractament d’aquests a la teva aula?

- a. Alta
- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 3

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Soc la Docent 3, treballo a l'Escola 5 i fa 30 anys que soc docent, un a Educació Infantil.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí. Els valors han d'estar integrats a l'aula. Treball diari.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Aprendre a pensar, actuar de manera autònoma. Aprendre a conviure, ser responsables.

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Autoestima, tolerància, convivència, empatia, cooperació, responsabilitat, felicitat, autonomia...

5. De quina manera?

Raonament/autogestió/autoregulació. Identificació d'emocions i sentiments. Jocs/expressió plàstica, etc. rutines, hàbits socials/mediació...

6. Com ho avalues?

Transcurs del dia/observació diària

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Explicació inici de curs, reunió. Explicació en entrevistes, tutoria. Sortida diària de l'aula, si s'escau.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Sí.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva*
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. Reforços positius*
- d. Reforços negatius*
- e. Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. Contes i cançons que transmeten valors*
- h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí són capaços. Es pot avaluar.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta*
- b. Mitjana*
- c. Baixa*

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Programació com a tal no (específicament)

13. Vols afegir alguna cosa?

Una vegada em van deixar un pdf que em va agradar molt, per si et pot interessar: "La transmissió dels valors en la primera infància".

Docent 4

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Soc la Docent 4, treballo a l'Escola 2. A Educació Infantil fa un curs. Com a PT ja fa 3 cursos.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí. Tenint en compte el nou currículum en clau competencial, els valors esdevindrien dins la competència ciutadana.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Respecte, igualtat, inclusió, resolució pacífica de conflictes, coeducació...

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

La gran majoria

5. De quina manera?

En el dia a dia sorgeixen moltes situacions d'aprenentatge que permeten treballar-ho i reflexionar-ne a través de converses, contes, role playing, experiències...

6. Com ho avalues?

A través de l'observació en clau pedagògica.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

No tot el que m'agradaria

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Jo diria que sí, tenint en compte que prenen el currículum com a document base.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models
- c. *Reforços positius*
- d. *Reforços negatius*
- e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. *Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. *Contes i cançons que transmeten valors*
- h. *Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants són capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí, podem avaluar fent-los participants i protagonistes del seu propi aprenentatge.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. *Alta*
- b. *Mitjana*
- c. *Baixa*

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

No, la veritat és que no en tinc coneixement.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 5

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Soc la Docent 6. Estic treballant a l'Escola 5 i des de l'any 2000 que estic a l'etapa d'Educació Infantil.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Crec que els valors són importantíssims i fonamentals en l'educació dels infants, ja que contribueixen en el seu desenvolupament del dia a dia, i en el seu procés de formació com a persones. Així com és important el treball cooperatiu, l'autocrítica, la presa de decisions i com no el ser assertiu i empàtic.

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

M'esforço i procuro treballar-los tots.

5. De quina manera?

En el dia a dia i aprofitant totes les situacions que es generen a l'aula, al pati, en la resolució de conflictes...

6. Com ho avalues?

En el moment en que es gestiona crec que ja s'està fent l'avaluació

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, en el contacte diari amb elles (sortides, entrades, e-mail...) i en les entrevistes personals així com en l'informe ja que en aquest s'avalua la relació amb la mestra, amb els companys i l'esforç per actuar segons els valors i en cas que es cregui convenient es fan les puntualitzacions oportunes.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Sí.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models
- c. Reforços positius
- d. Reforços negatius
- e. Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.
- g. Contes i cançons que transmeten valors
- h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)

Totes. En el cas de reforços negatius per a mi són les conseqüències que es donen davant d'una actitud o comportament.

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Personalment crec que sí i per tant crec que es pot avaluar.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta
- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Amb el cicle inicial ens coordinem per altres temes però per aquest en concret no.

Una programació específica per aquest tema no hi és.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 6

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Docent 5. Escola 2. 24 anys.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Són elements curriculars de gran importància que han de ser implícits en la tasca diària a l'aula.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Autonomia, confiança en un mateix, treball en equip, responsabilitat, respecte per un mateix i els altres, igualtat, empatia...

5. De quina manera?

Tots els moments de l'aula i del centre en general estan impregnats d'un treball en valors. Qualsevol situació és òptima.

6. Com ho avalues?

A partir de l'observació del dia a dia, faig un breu recull al final del dia de les situacions més importants.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, informo des del primer dia a la reunió de pares i a les entrevistes individuals. També apareix reflectit el treball que fem en l'informe trimestral.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

A les programacions tal i com les fem, NO. Al PEC i a la carta de compromís diria que sí.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva*
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. Reforços positius*
- d. Reforços negatius*
- e. Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. Contes i cançons que transmeten valors*
- h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Els infants són imants d'aprenentatge. Amb mestres que siguin bons models poden fer-ho tot (sempre tenint en compte l'edat que tenen).

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta
- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Falta fer una bona continuïtat amb la primària.

13. Vols afegir alguna cosa?

Encara falta un gran camí en el treball de valors a dins de l'aula. Hi ha molts docents que treballen sempre a partir de contes, cançons... però després la intervenció diària no s'adiu ni és conseqüent. Seguim treballant-hi.

Docent 7

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil. *Docent 7, Escola 2. 25 anys treballant a infantil. Llar d'infants i parvulari.*
2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants? *Els valors els treballem a l'escola cada dia.*
3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Igualtat, perspectiva de gènere, educació per la pau...

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Tots una mica, ja que en les situacions que sorgeixen en el dia a dia procurem aprofitar-les per fer reflexions en grup.

5. De quina manera?

Quan hi ha conflictes entre infants busquem maneres pacífiques de resoldre'ls. Reflexionem sobre les guerres. Expliquem contes i parlem sobre la igualtat, perspectiva de gènere, aspectes afectivosexuals... Estem fent un projecte sobre cuidar el planeta, la sequera i RRR. H em montat una parada de 2a mà, hem anat al molí paperer per aprendre a fer paper reciclat... un vídeo amb idees sobre com estalviar aigua, un 3 en ratlla amb material reutilitzat, ús de carmanyoles... decidim democràticament qualsevol cosa.

6. Com ho avalues?

Observant i escoltant com es desenvolupen, com es relacionen amb els demés, a través dels seus dibuixos.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, a través dels informes i les entrevistes.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Al PEC sí.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models
- c. Reforços positius
- d. Reforços negatius
- e. Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.
- g. Contes i cançons que transmeten valors

- h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)

Les conec i la majoria les utilitzem a l'escola. Els cercles restauratius ho fan més a la primària.

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

I tant que són capaços de decidir. Podem avaluar observant-los i tenint en compte la seva evolució.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta
- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

A l'escola es potencia el treball de valors i es reflecteix en el PEC, però falta una programació vertical.

13. Vols afegir alguna cosa?

En general dependrà de la sensibilitat de cada mestra aprofundir més o menys en el treball de valors.

Docent 8

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Docent 8. 24 anys.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí, perquè són la base. Són molt importants perquè els nens/es aprenguin a ser persones el dia de demà.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Respecte, empatia.

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

L'empatia, compartir, respectar, estimar i ajudar.

5. De quina manera?

En el dia a dia de l'aula.

6. Com ho avalues?

Observant.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Sí.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?
 - a. Comunicació persuasiva
 - b. *Aprenentatge a través de la imitació de models*
 - c. *Reforços positius*
 - d. Reforços negatius
 - e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
 - f. Treball per hàbits, repeticions, etc.

g. Contes i cançons que transmeten valors

h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta*
- b. Mitjana*
- c. Baixa*

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 9

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Docent 9. Escola 5. 20 anys.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

No estan especificats.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Tots, el respecte, el saber compartir amb els altres, l'empatia, ser agraït.

5. De quina manera?

Els valors es treballen sempre, davant d'algunes situacions que es donen durant la convivència i també es treballen quan celebrem l'ADVENT i la QUARESMA.

6. Com ho avalues?

Observant com actuen els infants davant d'algunes situacions.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, a l'observació dels informes i a les entrevistes personals.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Sí.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. *Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. *Reforços positius*
- d. Reforços negatius
- e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.
- g. *Contes i cançons que transmeten valors*
- h. *Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

La majoria sí.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?
- a. Alta
 - b. Mitjana
 - c. Baixa
12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí.

13. Vols afegir alguna cosa?

Penso que és imprescindible educar als infants amb valors tant a l'escola com a casa.

Docent 10

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Docent 10. Escola 2, 18 anys.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Els valors són elements curriculars que s'han de treballar però depèn de cada docent de com els transmet i avalua.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Valors socials, resolució de conflictes, respecte, empatia, igualtat de gènere, diversitat i drets humans, la pau, consum responsable, medi ambient.

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Resolució de conflictes, respecte per un mateix i els altres, igualtat i acceptació del propi gènere i dels altres, diversitat, respecte pel medi ambient...

5. De quina manera?

A través del joc, les rutines, les converses, contes...

6. Com ho avalues?

Vaig recollint en una llibreta informacions dels infants, com es relacionen, inquietuds. A l'informe que fem arribar a les famílies al desembre i al juny hi ha ítems per avaluar-los. Després a les entrevistes amb les famílies es comenten i es parla del nen íntegrament.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, en el moment de les entrevistes o amb el contacte directe a través de Telegram on enviem fotografies d'activitats que hem anat fent al llarg de la setmana.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Alguns.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. *Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. *Reforços positius*
- d. Reforços negatius
- e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. *Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. *Contes i cançons que transmeten valors*
- h. *Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Si poden decidir per ells mateixos amb una mica de guia. Avaluem partint del moment inicial i el que han anat canviant o els processos reflexius que han pogut fer.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta
- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

No compartim.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 11

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Docent 11. 19 anys. Escola 4.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Convivència, respectar, empatia, medi ambient...

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

La majoria, incidint més en uns que altres.

5. De quina manera?

En el dia a dia en les situacions quotidianes.

6. Com ho avalues?

A partir de la observació directa.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

Al PEC i a la Carta de Compromís sí. A les programacions a algunes.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. *Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. *Reforços positius*
- d. Reforços negatius
- e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. *Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. *Contes i cançons que transmeten valors*
- h. *Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí, amb acompanyament.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. *Alta*

- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 12

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil

Docent 12. 20 anys, 5 a llar d'infants i 5 anys a l'equip directiu. Treballo a l'Escola 4.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Són objectius transversals a tota l'educació.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?
 - *Convivència, civisme*
 - *Empatia, compartir i ajudar als altres*
 - *Respecte pel medi ambient i per les persones, l'entorn en general.*
4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Crec que tots, incidint més en un que en altres, però tots.

5. De quina manera?

En el dia a dia van sorgint situacions en les quals es fa incís els diferents valors, però no com a objectiu d'aprenentatge.

6. Com ho avalues?

A partir de l'observació directa, constant i sistemàtica.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, a les sortides dels infants sempre que es doni el cas o als informes del 1r i 3r trimestre.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

- *A la programació de contes, en els projectes interdisciplinaris...*
- *Sí al PEC*
- *Sí a la carta de compromís*

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. *Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. *Reforços positius*
- d. Reforços negatius
- e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. *Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. Contes i cançons que transmeten valors
- h. *Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Necessiten molt de modelatge i acompanyament, estan aprenent. Els petit poden aprendre dels infants més grans en el nostre centre perquè formen comunitats d'aprenentatge I3 i I4.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. *Alta*

- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sobretot queda reflexat en els projectes d'escola, els projectes interdisciplinaris.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 13

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil

Docent 13. Escola 4, soc mestra de primària (porto dos anys a I5 i 1r).

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Respecte, equitat, igualtat, inclusió, convivència, resolució dialogada dels conflictes.

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Procurem treballar-los tots.

5. De quina manera?

En el dia a dia, en el cercle, a les estones de pati, en els contes, en els cercles restauratius, als racons de la pau...

6. Com ho avalues?

Amb observació directa i rúbriques d'observació.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Sí, a les entrevistes i al dia a dia a la porta.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

De forma implícita els valors hi són presents.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva
- b. *Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. *Reforços positius*
- d. Reforços negatius
- e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. *Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. *Contes i cançons que transmeten valors*
- h. *Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Depenent del grau de maduresa e l'infant. Per això s'avalua atenent a les necessitats de cadascú.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. *Alta*
- b. Mitjana
- c. Baixa

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí, de fet conviuen en aquesta aula infants d'15 i 1r.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 14

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt de temps i per tal d'ampliar la meva investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Docent 14, Escola 4, 4 anys.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

Inclusió, convivència, respecte, equitat, resolució.

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Procurem treballar-los tots.

5. De quina manera?

En el dia a dia, racó de la pau, cercles restauratius, pati, amb contes, etc.

6. Com ho avalues?

Observació directa.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Al dia a dia i entrevistes o correus.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

De forma implícita.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?
- a. Comunicació persuasiva
 - b. *Aprenentatge a través de la imitació de models*
 - c. *Reforços positius*
 - d. Reforços negatius
 - e. *Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
 - f. *Treball per hàbits, repeticions, etc.*
 - g. *Contes i cançons que transmeten valors*
 - h. *Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*
10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?
- a. *Alta*
 - b. Mitjana
 - c. Baixa
12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí, conviuen infants d'15 i 1r.

13. Vols afegir alguna cosa?

Docent 15

Benvolguts i benvolgudes docents, moltes gràcies per accedir a formar part d'aquesta investigació. Com ja sabeu, he estat a la vostra aula durant un període relativament curt

de temps i per tal d'ampliar la meua investigació m'agradaria que em poguéssiu respondre aquestes preguntes. És important que ho feu des del vostre coneixement i opinió personals per tal que la investigació sigui el més realista possible.

Torno a donar-vos les gràcies, a continuació us deixo les preguntes.

Ada.

1. Nom complet, escola i anys que fa que treballes a Educació Infantil.

Docent 15, escola 4, 15 anys. Actualment soc responsable d'Infantil i mestra de psicomotricitat.

2. Saps si els valors són elements curriculars que els docents d'Educació Infantil han de treballar amb els infants?

Sí.

3. Em pots anomenar quins són els valors que el Real Decreto 95/2022 i el Decret 21/2023 demana als docents treballar a infantil?

4. Quins creus que tu treballes amb els infants?

Empatia, respecte, igualtat, etc.

5. De quina manera?

En el dia a dia, a la sala de psicomotricitat es donen situacions molt riques en aquest comportament.

6. Com ho avalues?

A través de la observació i les rúbriques, al final de cada sessió apunto les situacions més importants.

7. Ho comparteixes amb les famílies?

Traspasso les situacions importants a les tutores, i les que no ho són tant queden anotades en el meu apartat dels informes.

8. Estan recollits aquests valors a les programacions d'infantil, al PEC i a la carta de compromís?

En les programacions no ho sé, en el PEC i la carta de compromís, queden implícits.

9. Hi ha diferents maneres de transmetre els valors a l'Educació Infantil, les coneixes? Em pots dir quines d'aquestes utilitzes i si les coneixes?

- a. Comunicació persuasiva*
- b. Aprenentatge a través de la imitació de models*
- c. Reforços positius*
- d. Reforços negatius*
- e. Compartir experiències pròpies de l'infant amb la família per compartir valors culturals, familiars, etc.*
- f. Treball per hàbits, repeticions, etc.*
- g. Contes i cançons que transmeten valors*
- h. Situacions reals a classe quan estan jugant o treballant (reflexió, cercles restauratius, mediació...)*

Els reforços negatius els utilitzo en situacions concretes, és a dir, amb un infant amb actitud disruptiva li dono tres avisos i el guio per que sàpiga quin és el comportament que no es permet a la sala de psicomotricitat, en cas que continuï amb el comportament, el faig descansar.

10. Creus que els infants son capaços de decidir per ells mateixos (ajudats d'estratègies educatives) aplicant els valors apresos? Podem avaluar llavors?

Sí, a la sala es veu molt com són ells mateixos qui són crítics amb els altres i amb ells mateixos.

11. Quina importància dones al tractament d'aquests a la teva aula?

- a. Alta*
- b. Mitjana*
- c. Baixa*

12. Compartiu amb el cicle inicial aquest tema? Hi ha una programació vertical d'escola en aquest sentit? És coherent amb el PEC?

Sí, en aquesta escola funcionem per comunitats educatives.

13. Vols afegir alguna cosa?